

FÖRSVAR UTBILDAREN

UPPDRAG SJUKVÅRDSUTBILDNING

KUSTJÄGARE
— NÄSTAN
SOM PÅ RIKTIGT

*Innehåller kurskatalogen
för vintern/våren 2014*

Från

Svenska Försvarsutbildningsförbundet

Ansvärgivare:

Generalsekreterare Bengt Sandström

Chefredaktör:

Informationschef Per Klingvall

e-post: info@forsvarsutbildarna.se

Redaktör:

Tommy Jeppsson

Annonchef:

Kontakta 08-587 742 00 eller

info@forsvarsutbildarna.se

Omslagsbild:

Izadora Hellsing, Försvarsutbildarna U-ing, under orienteringspass på kustjagarvecka.

Foto: Per Lunne

Adress:

Karlavägen 65, Stockholm

Postadress:

Box 5034, 102 41 Stockholm

Telefon:

08-587 742 00

Telefax:

08-587 742 90

Postgiro:

69310-1

E-post:

forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

Hemsida:

www.forsvarsutbildarna.se

Originalframställning/Tryck:

Tryckerigruppen AB

Adressändringar:

adressandring@forsvarsutbildarna.se

Manusstopp för Försvarsutbildaren nr 5/13 är den 21 okt-13. Nr 5 kommer ut den 13 dec-13.

Upplaga 30 000 ex/utgivning, 5 nr under 2013.

ledare

Försvarsutbildarvänner

Välkomna tillbaka efter vad jag hoppas en stärkande sommar – en till väderlek fantastisk sommar. Men sommaren är inte bara metrologi utan i allra högsta grad också en Försvarsutbildarsäsong. Det är under sommarsemestern – tillsammans med andra ledigheter och helger – som frivilligrörelsen verkar som intensivast. Listan kan göras lång över alla utbildningar, rekryteringsåtgärder, ungdomsaktiviteter och övriga verksamheter som ägt rum under några intensiva sommarmånader. Det är med glädje och en stor portion stolthet jag kan konstatera att vi med gott kvantitativt och kvalitativt resultat så här långt fullföljt våra centrala och regionala åtaganden. Det är vi alla tillsammans som utgör frivillighetens kärnvärden – folkförankring för stöd till samhällets förmåga att möta kris och krig.

Sedan många år är vi en framgångsrik utbildningsorganisation med ett brett utbud av kvalificerad utbildning. Genom det senaste uppdraget för hemvärnssjukvården tar vi nu också steget fullt ut som avtalsorganisation. Tillsammans med CBRN, TOLO och pionjärbefattningar når vi nästan 1 100 avtalsbefattningar. När vi rekryterar mot de här avtalen ska vi dra nytta av att vara rikstäckande med 24 regionala förbund genom ett nära samarbete med var och en av hemvärnets sammanlagt 40 bataljoner – det är främst genom lokal och regional samordning som rekryterings- och verksamhetsbehoven fullt ut kan kopplas till förbundens aktivitetsplanering. Särskilt viktiga personer att knyta till förbundens styrelse- och rekryteringsarbete är därför personal ur hemvärnsförbanden och kompetenser som kan utveckla rekryteringsnätverk för de avtalsbefattningar vi har att fylla. Varje regionalt förbund har därmed ett tydligt rekryteringsbeting.

Under flera år har Försvarsutbildarnas verksamhetsledning kännetecknats av ett stort mått av centralstyrning. Den har varit nödvändig för att skapa ordning i stora komplexa uppdrag och sett till en försvarsmakt under omställning där den frivillighet vi representerar därmed också varit stadd under förändring. Men styrningen har också varit nödvändig för att tillförsäkra förbunden fortsatt verksamhet och uppdrag. Det är nu dags att åter öka initiativen till dialog mellan förband och våra förbund. Det är här formerna behöver utvecklas för att bland annat erbjuda olika inriktningar på Military Weekends, ungdomsläger eller förbandsanpassat vidmakthållande av GSS/T och tidvis tjänstgörande (specialist-)officerare, men listan kan göras långt längre.

Jag är övertygad om att det är på den regionala nivån Svenska Försvarsutbildningsförbundet kan och fortsatt ska växa i uppdragsvolym och som den naturliga samarbetspartnern som frivilligorganisation.

Med detta innefattar jag också regional samordning med de rikstäckande förbunden för att kunna erbjuda heltäckande kompetenser, utöver den dialog de för med sina företrädare.

Om jag skulle kunna få en önskan uppfylld inför hösten så vore det att våra rekryteringsnätverk utvecklades så att bredden och inflödet av befäls-, instruktörs- och funktionärsresurser, inte minst SVEROF:s, kunde lösas till Försvarsutbildarnas många uppdrag – där hemvärnssjukvårdsuppdraget står i en särställning.

Bengt Sandström
Generalsekreterare

Hur försvara Sverige?

Det finns många åsikter om vad det svenska försvaret klarar av och hur det skall utformas. Vi som är intresserade av försvars- och säkerhetspolitik minns tydligt debatten om enveckas-försvaret som fördes i våras. Strax efter så blev det uppståndelse kring att Sverige inte skickade upp någon incidentberedd jakt för att visa sin förmåga under en rysk övning. Till det kan läggas att vi inte har några artilleripjäser att öva med och att ÖB vill lägga ner Marinen, eller?

Hotbilden varierar också betänkligt med tanke på hur Ryssland framställs och hur man tolkar in förmågor och viljor. Till råga på allt så kan ju säkert USA ställa till med något som kan spridas globalt genom ett angrepp på Syrien. Måste vi gå med i NATO för att få säkerhet eller finns det en möjlighet att skapa en nordisk gemensam försvarsförmåga. Eller skall vi stå kvar själva med förhoppningen om att vi skall få EU-stöd.

Att försöka reda ut hur det egentligen står till är inte helt lätt. Media har sina egna mekanismer, Försvarsmakten har sina motiv och debattörer på bloggar och i

andra sociala medier har också egna bevekelsegrunder när det gäller att framföra sina budskap. Sanningen kommer vi förhoppningsvis aldrig att få reda på eftersom den, enligt min mening, uppenbarar sig först om vi blir angripna på ett eller annat sätt, men genom att skapa plattformen Försvarsforum vill vi i alla fall bidra till att öka kunskapen hos den enskilde. Tillsammans med Kungliga Krigsvetenskapsakademien (KKrVA) och Allmänna Försvarsföreningen (AFF) kommer vi från och med den 2 oktober i Sundsvall att genomföra debatt och seminarier runt om i landet.

Seminarierna inleds med föreläsningar om strategisk vidkantring, operativt dilemma och ekonomi. Därefter så sker en paneldebatt med olika politiker där publiken deltar. Jag uppmanar alla att delta och därmed delta i att öka kunskapsnivån kring våra möjligheter att försvara Sverige. På så sätt kan ni öka kvalitén på er egen uppfattning, eller kanske till och med att ändra den, så att ni själva kan ta en mer välgrundad och aktiv del i debatten om hur Sverige ska försvaras. Ni kan läsa mer om Försvarsforum och programmet på hem-

sidan forsvarsutbildarna.se/forsvarsforum

Varje fredag så brukar jag kring lunchtid skriva in på Facebook vilken verksamhet som pågår den helg som kommer. Jag blir lika fascinerad varje gång jag går in till Renée på utbildningsavdelningen och får klart för mig hur mycket verksamhet vi gör. I princip varje helg så pågår en GU-F, en Military Weekend eller någon annan utbildning. Inte nog med det, när jag väl lagt ut den här informationen så påpekar alltid någon ute i landet; Vi har också en kurs eller ungdomsutbildning. Med det här vill jag säga att vi gör enormt mycket bra som vi skall vara stolta över. Dessutom så är det också en uppmaning att gå in på Facebook och gilla vår sida.

Det är där det händer.

Per Klingvall
Chefredaktör

FÖLJ OSS PÅ FACEBOOK

På facebook.com/forsvarsutbildarna publicerar vi nyheter från våra kurser. Där kan du läsa om vad andra skriver om kurserna och dessutom lägger vi upp information om nya utbildningar och annat intressant.

Går du kurs vill vi gärna att du går in och skriver och lägger upp bilder om dina upplevelser.

Beredda under brittisk ledning

NU STÅR ENHETER ur Försvarsmakten i beredskap för en EU-stridsgrupp ledd av Storbritannien. I stridsgruppen ingår också enheter från Lettland, Litauen och Holland. Sverige bidrar med stabsofficerare och 70 befäl och soldater från olika förband.

I det svenska styrkebidraget ingår en luftvärnsenhet från Luftvärnsregementet i Halmstad, en artillerigrupp från Artilleriregementet i Boden och en CBRN-enhet från Totalförsvarets skyddscentrum i Umeå.

Deltagandet följer modellen för den nya insatsorganisationen där uppgiften går till stående krigsförband i stället för att som förr, särskilt rekrytera personal. Vid insats tillkommer nationella stödresurser.

– Att delta i den brittiskledda stridsgruppen ger stora möjlig-

heter att träna och eventuellt genomföra insats med andra länder, säger Försvarsmaktens insatschef Anders Silwer till försvarsmakten.se.

Luftvärnets enhet består av två radargrupper med under-rättelseenhet 23 – UndE23 – och en stabsgroup. Enhetens uppgift är att övervaka luftrummet och varna för fientliga granater och raketer som skjuts in mot t. ex. en camp. Artillerigruppen är utrustad med artillerilokaliseringsradar, Arthur, och CBRN-enheten arbetar med skydd mot kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot.

Beredskapen för det svenska styrkebidraget är tio dagar för att påbörja operation i ett insatsområde. Sverige har haft ledningsansvar för två EU-stridsgrupper, 2008 och 2011.

Hemvärnet rekryterar 400 i Blekinge

HEMVÄRNET I BLEKINGE siktar på att fördubbla sin kader de närmaste åren. Från 400 till 800 soldater skall det bli genom riktade informationsinsatser.

Hemvärnets verklighet visades upp i satsningen på Skär-

gårdsfesten i Karlskrona.

– Många tror ju att det är gamla män i min ålder. Men så är det faktiskt inte. Medelåldern i Hemvärnet i Blekinge är under 40 år, säger Ronnie Nilsson på Hemvärnet i Karlskrona.

Försvarsmakten sparar 500 MKr på personal

FÖRSVARSMAKTEN har lämnat underlag till regeringen för hur man genom att minska personalstyrkan årligen skall spara 500 miljoner på lönekostnader.

Här är den minskning man redovisar. Hemvärnet påverkas inte av detta underlag.

Kontinuerligt tjänstgörande officerare och specialistofficerare:

– Reduceras relativt FMORG13 med 1 000-1 200 befattningar.

Kontinuerligt tjänstgörande civila:

– Reduceras relativt FMORG13 med 550-750 befattningar.

Kontinuerligt tjänstgörande GSS:

– Reduceras relativt FMORG13 med 500-700 befattningar.

Tidvis tjänstgörande officerare och specialistofficerare:

– Ökar relativt FMORG13 med 175-225 befattningar.

Tidvis tjänstgörande GSS:

– Ökar relativt FMORG13 med 150-350 befattningar.

Tidvis tjänstgörande civila:

– Ökar relativt FMORG13 med 40-60 befattningar.

Fler tidvis tjänstgörande soldater och färre kontinuerligt tjänstgörande civila i besparingsprogram. Foto: Nicklas Gustafsson / Combat Camera / Försvarsmakten

Kanonorder för 365 miljoner till Karlskoga

DET BRITTISKÄGDA BAE Systems i Karlskoga har fått en order på fartygskanoner från den malaysiska marinen. Beställningen är värd 365 MKr och i ordern ingår

också ammunition och utbildning.

Inledningsvis sker produktionen i Karlskoga för att senare ske i samarbete med malaysisk industri.

Ny prövning inför GU-F:en

ETT NYTT SÄTT att kvalitets-säkra elever som söker till GU-F har börjat testas. Det kallas lokal antagningsprövning (LAP) och kommer att användas för att få en tydligare uppfattning om lämpligheten hos de som vill genomföra GU-F för att senare kunna placeras i hemvärnet.

Prövningen som testats i Umeå ger kurschefen en uppfattning om den kommande elevens medicinska status. Därtill sker en säkerhetsprövningsintervju.

– Vi vill undvika senare avgångar, såväl på grundläggande kurser som GU-F och för Hemvärnet när soldaten går i befattning, säger Anders Gustafsson,

utbildningschef på Försvarsutbildarna.

Prövningen sker lokalt och i testomgången under hösten bland annat i samband med inryckningen till en GU-F som ägde rum i slutet av augusti.

– Det är av resursskäl som vi genomför LAP i anslutning till GU-F. För att få ekonomi i prövningen använder vi så långt möjligt personal som är planerad att tjänstgöra på GU-F på plats.

TRM, Trupprekryteringsmyndigheten, deltog inte i det första försöket i Umeå, men planeras att kunna anlitas när det sker en prövning i Göteborg i början av oktober. Också Försvarshälsan används med läkare

som gör en bedömning av den sökandens hälsodeklaration m.m.

Den intervju som sökande elever går igenom leds av kompanichefer från Hemvärnet. I Umeå deltog fem kompanichefer.

Under hösten är tre "försöks-LAP" inplanerade och därefter sker en utvärdering som underlag för beslut av ett eventuellt införande av LAP under år 2014.

Kan den lokala antagningsprövningen höja statusen på utbildningar som GU-F?

– Det tror jag. Det är inte bara att söka och gå GU-F:en. Vi ställer krav på våra elever, säger Anders Gustafsson.

Elever på utbildning med Försvarsutbildarna. Försök har inletts med antagningsprövning inför GU-F och en framtida befattning i Hemvärnet. Foto: Per Lunqe

GSST-Jägare på krigsförbandskurs

ÅRETS FÖRSTA KRIGSFÖRBANDSKURS för tidvis anställda jägarsoldater och gruppchefar vid Arméns jägarbataljon i Arvidsjaur har genomförts.

21 soldater och gruppchefer drillades under en vecka i vapenhantering, orientering, fältuppträdande och sjukvård. Kursen var upplagd som en mobilisering i syfte att pröva rutiner inför kommande krigsförbandsövningar med tidvis tjänstgörande soldater och chefer.

12 timmar efter inryckning var eleverna utrustade och repeterande vapenträning klar.

Tidvis anställda jägare har varit på krigsförbandskurs i Arvidsjaur. Foto: Jimmy Croona / Combat Camera / Försvarmakten

Vapnen var inskjutna och klara att användas. Tempot skruvades upp med krävande individuell och förbandsorientering. Krigsförbandskursen fortsatte med sjukvårdsutbildning, skyddsvakts-tjänst och försvarsupplysning.

Utrustningen vårdades och packades enligt brandmanna-principen för att med kort varsel kunna tas fram vid nästa kurs eller övning.

HMS Carlskrona i hamn

HMS CARLSKRONA har nått örlogshamnen i Karlskrona efter fyra månader utanför Somalias kust. Fartygets besättning, 140 sjömän, har tjänstgjort utanför Somalia sedan början av april. Hundratals karlskronabor samlades vid kajen för att hälsa besättningen välkommen hem. Försvarsminister Karin Enström var på plats, uppger SvT.

HMS Carlskrona under EU-insatsen i Adenbukten. Nu är hon i svensk hamn. Foto: Niklas Ehlén / Combat Camera / Försvarmakten

Rekrytering i Falun

FÖRSVARSMAKTEN OCH Arbetsförmedlingen i Falun har genomfört en rekryteringsinsats. På plats var såväl officerare, arbetsförmedlare som falubor med ett framtida yrke i blicken.

– Nu reser vi genom Dalarna och informerar om Försvars-

makten. Det här är ett bra sätt för oss att nå ut till unga, säger rekryteringsofficeren Melker Johansson till dt.se.

Också Arbetsförmedlingen ser positivt på informationsträffarna med Försvarmakten.

– Det är viktigt att många får chansen att träffa Försvarmakten och bredda sina kontaktytor. Alla behöver träffa folk på olika sätt, säger arbetsförmedlaren Anders Björk.

Soldatyrket lockar i Falun. Foto: Sgt Daniel Klintholm / Combat Camera / Försvarmakten

Gymnasium för soldater och sjömän

KARLSKRONA KAN BLI FÖRST med ett sjömans- och soldatgymnasium. Detta är en idé som diskuteras mellan utbildningsnämnden i Karlskrona och marinen. Går planerna i lås blir det ett gymnasium där eleverna parallellt med den traditionella skolutbildningen också genomför militär grundutbildning.

Per-Ola Johansson är ställföreträdande chef på Sjöstrids-skolan.

– Jag tror inte att man ska tänka militär utbildning utan framtida intresseområden. Jag

tror inte det är där vi ska fånga de mest militära ämnena. Utan vi ska visa vilka kunskaper och kompetenser som är bra att ha om man vill jobba i Försvarmakten och Marinen, säger han till sr.se.

Per-Ola Johansson ser framför sig elever främst inom naturvetenskapliga och tekniska ämnen.

– Jag ser det inte som mest naturligt att de börjar med vapen utan det handlar mer om det naturvetenskapliga området som är väldigt intressant. Tekniker är en brist.

Kombattantutbildning för krigsplacerad civil personal vid Högkvarteret

PÅ UPPDRAG AV HKV genomförde Förvarsutbildarna en femdagars kombattantutbildning för krigsplacerad civil personal vid HKV under vecka 35 och 41. Kursen genomfördes i Lv-byn på Vaddö med 20 deltagare respektive vecka.

Kombattantutbildningen innehåller inte soldatutbildning utan syftar till att den enskilde skall kunna uppfylla kraven som kombattant i samband med en väpnad konflikt. Statusen

kombattant innebär att man åtnjuter skydd enligt olika FN-konventioner.

Momenten i kursen utgör bl.a. information om det egna krigsförbandets uppgift och funktion, sjukvårdstjänst, folkrätt, CBRN inkl. brandsläckning, totalförsvarsinformation, Försvarmaktens värdegrund och fysisk träning.

Instruktörer och föreläsare till kursen kom både från Förvarsutbildarna och Försvarmakten.

Kris-app i Medelpad

NU FINNS EN krisledningsapplikation som ska fungera som stöd för Räddningstjänsten i Medelpads medlemskommuner Sundsvall, Timrå och Ånge. Planeringen inför kriser ska därmed underlättas. Dessutom är det meningen att de chefer inom kommunerna som berörs av en framtida kris ska kunna använda appen som ett verktyg i kris-hantering.

– Appen är ett perfekt stöd och ökar vår förmåga speciellt i inledningsfasen av en kris, säger Hi Johanna Hillgren, krisberedskapssamordnare på Räddnings-

tjänsten Medelpad på Sundsvalls kommuns hemsida.

Tanken med appen är att göra kommunernas krisledningsplaner, larmlistor och andra viktiga dokument tillgängliga där aktuella mobiloperatörer har god täckning.

– När en kris uppstår är inledningsfasen ofta avgörande. Appen underlättar arbetet och säkerställer i viss mån också att vi agerar på bästa sätt, det ökar tryggheten för våra medborgare, säger Stefan Söderlund, kommundirektör i Sundsvalls kommun.

Fältartister övade i Falsterbo

UNDER EN VECKA har 47 fältartister övat i Höllviken på Falsterbo kursgård. Det var inte bara musik utan också en förberedelse till spelningar på utlandsmissioner.

– De får sjukvårdsutbildning och måste också vara beredda på att kunna bli överfallna när de färdas i en konvoj. Artisterna bär inte vapen men måste vara förberedda på att en allvarlig situation kan inträffa, säger Jesper Tengroth som är informationsansvarig för fältartistkursen till skanskan.se.

Nina Söderquist började som fältartist 1995.

– Jag har gjort missioner i

Afghanistan, Liberia, Kosovo och Djibouti. Det är en fantastisk möjlighet att få vara fältartist. Man får åka till länder man aldrig hade besökt annars, säger hon.

Nina Söderquist beskriver hur en pluton känd under en spelning sjunger med i YMCA eller vill höra en rocklåt med Iron Maiden. Soldaterna har ofta önskelåtar och I will survive har framförts flera gånger.

Nina Söderquist har aldrig som fältartist känt sig rädd, hon är trygg med de svenska soldaterna.

– Det beror nog på litet hur man är som person. Men jag känner mig väl omhändertagen och räknar med att allt ska gå bra.

Fältartister övar i Höllviken. Foto: Försvarsmakten

Military Weekend – för dig?

MILITARY WEEKEND är till för dig som fyller 18 under innevarande år och funderar på om du skall delta aktivt i Försvarsmaktens verksamhet. Du är dock inte säker på vad som passar dig bäst utan vill veta mer om hur det,

bland annat, är att vara anställd på heltid eller deltid, att vara en del av hemvärnet eller om det passar dig bäst att ägna fritiden åt en frivilligorganisation.

Under tre intensiva dagar får du prova på det militära livet med, förläggningstjänst, sjukvård, exercis och hantering av militär utrustning. Du får också veta mer om de frivilliga försvarsorganisationerna och Försvarsmakten.

Under kursen får du också prova på Försvarsmaktens fysiska grundkrav.

De tre dagarna genomförs i anslutning till en militär förläggning tillsammans med deltagare från andra frivilliga försvarsorganisationer.

www.frivilligutbildning.se

En nöjd Kristina Ek på Military Weekend. Något för dig? Foto: Per Lunqe

Övning med Finland

UNDER TVÅ VECKOR har enheter ur Amfibieregementet deltagit på den finska regionala stridsövningen JOTU-13. Övningen har omfattat 2 200 soldater, officerare och annan personal från den finska marinen och armén. Ett hundratal personer från Amfibieregementet har deltagit.

Det var en slutövning för finska soldater. En målsättning under övningen var att öva och förbättra samarbetet mellan den finska marinen och armén, och att samöva med svenska enheter.

Den svenska andra amfibie-

bataljonen, och finska Nylandsbrigad fortsätter sitt samarbete som påbörjades i början av 2000-talet. Då handlade det mest om utbyte mellan det svenska kustjägarkompaniet och den finska motsvarigheten. Nu omfattar samarbetet hela förband; allt från logistik till rena stridsmoment.

Under JOTU-13 har förbanden övat såväl på land som ute i skärgården, från Hangö till Helsingfors. Olika moment har övats i olika typer av terräng och miljöer, allt från stridsmoment i samhället och hamnområden, till sjukvårdsmoment.

Försvarsmakten säljer

FASTIGHETER ÄGDA AV Försvarsmakten är till salu. Under de senaste åren har militära anläggningar för över en miljard kronor sålts.

– Det innehav som vi nu säljer ut hade sin bärighet mot kalla kriget om man tänker på berg- och förrådsfastigheter. Då handlade det om att försvara territoriet, säger Karl-Martin Svärd, fastighetsstrateg på Fortifikationsverket till SR.

Runt om i landet finns flera hundra militära fastigheter som inte längre används av Försvarsmakten. Det är allt från mindre

förråd och skogsmark till skärgårdsöar och berggrum som nu säljs.

Sedan försvarsbeslutet 2004 har Fortifikationsverket sålt fastigheter för över en miljard kronor. 2012 låg försäljningen på 261 MKr. Köpare är framför allt kommuner men också företag och privatpersoner.

– Nu har vi fastigheter för några hundra miljoner kronor i vår försäljningsportfölj. Sannolikt kommer den att fyllas på under ett antal år, säger Karl-Martin Svärd.

Näringsliv och kommun delar på soldater med Försvarsmakten

FÖRSVARSMAKTEN I SKARBORG, P4, har ett samarbete med näringsliv, kommun och landsting för att knyta till sig soldater.

Samarbetet ska underlätta för den personal som vill, att växla mellan två arbetsgivare.

– Det känns väldigt bra. Ett bevis på ett väldigt bra samarbete mellan olika parter i Skaraborg, säger regementschefen Fredrik Ståhlberg till SR.

Det är nu enklare för soldater att få tjänstledigt från arbetsgivarna för att arbeta inom Försvarsmakten.

– Att få erfarenhet från olika verksamheter ger en bred kompetens, vilket också är en framgång för oss, säger Lars Lindström, HR-chef för företaget Paroc.

Skaraborgs sjukhus är med i samarbetet. Där täcker soldater upp personalbrist inom ambulanssjukvården.

– 80- och 90-talisterna vill ha utmaningar. Att vara tidvis anställd soldat kan vara en utmaning och den soldaten kan jobba hos oss på Skaraborgs sjukhus, säger Inger Levin, HR-strateg på sjukhuset.

Missing People i Jämtland

NU ÖPPNAR MISSING PEOPLE verksamhet i Jämtland. Därmed finns organisationen i hela Sverige. Första uppdraget blir att finna de eventuella spåren efter den 78-årige dansk som försvann på midsommarnatten i Sveg.

– Det här är vår 25:e lokalavdelning. Vi har redan nio personer som är engagerade men vi behöver ytterligare ett tiotal, säger Kenneth Söderlund som

är engagerad i Missing People på riksnivå till op.se.

Han hoppas att de organisationer i Jämtlands län som redan är engagerade vid eftersök ska se positivt på att Missing People nu är etablerade i länet.

– Jag hoppas också att de välkomnar samarbete. I början var de förstäligen avaktande men nu ber polisen oss om hjälp, säger han.

Fana till Halland

HALMSTADS Försvarsutbildningsförening tog på nationaldagen tacksamt emot en fana ur kung Carl XVI Gustafs hand. Plats: Skansen i Stockholm. 24 medlemmar, varav 18 ungdomar, ur Hallandsförbundet åkte upp till Stockholm för att tillsammans med åtta andra utvalda föreningar ta emot den eftertraktade fanan.

– Ulrika Johannesson tog emot fanan ur kungens hand, säger föreningens ordförande Anders Björk.

För Anders Björk var detta en händelse som hänt förut i släkten.

– Min farfar fick en fana av förre kungen Gustaf VI Adolf, säger han.

Nu pryder den blågula fanan en vägg på kursgården i Tylebäck.

Stolta fanbärare på Skansen Foto: Anders Björk

Kustradionätet moderniseras

DET SVENSKA KUSTRADIO-NÄTET ska ses över och moderniseras. Sjöfartsverket satsar nu totalt 50 miljoner kronor på en förbättring och effektivisering. Nätet utgör en grund för sjöräddningen och används också av Försvarsmakten, Kustbevakningen och Stockholm Radio.

Det nya systemet kommer att byggas på s.k. lp-teknik. Tack vare denna hålls kostnaderna nere för transmission.

– Kustradionätet är en grundläggande del av sjöfartens infra-

struktur. Den planerade investeringen kommer att förbättra dess stabilitet och öka sjösäkerheten ytterligare, säger Jon Granstedt på Sjöfartsverket i ett pressmeddelande.

Det svenska kustradionätet byggdes ursprungligen av Telegrafverket och bestod från början av ett antal fristående kustradionätstationer. 1994 byggdes det fristående systemet ihop till ett landsomfattande nät med centrala växlar. Sjöfartsverket har ägt systemet sedan 2003.

Förlös Gripen

SAAB PLANERAR ett nytt lyft för Gripen, en version utan pilot ombord. Efter Gripen E kan det bli ett förlöst plan.

– Vi kommer att ha väldigt

Kan JAS-piloten styra sitt plan från marken i framtiden? Foto: Sgt Johan Lundahl / Combat Camera / Försvarsmakten

många obemannade flygplan framöver. Men militären har inte råd med dubbla system, både förlösa och vanliga plan. Ska man vara kostnadseffektiv måste man kunna välja om planet ska ha med eller utan pilot på olika uppdrag. Där har vi stora möjligheter med Gripen framöver, säger Håkan Buskhe, koncernchef för Saab.

Missing people och Röda korset samarbetar i Blekinge

MISSING PEOPLE har funnits i Blekinge sedan början av 2013. Nu tar den snabbt växande rörelsen ett nytt steg i länet och börjar samarbeta med Röda korset. Första fasen innebär att medlemmarna i sökorganisationen får utbildning i första hjälpen.

En av initiativtagarna bakom Missing People i Blekinge är Anna De Limoné. Med ett för-

flutet inom Svenska Lottakåren och en sjukvårdsbefattning i Hemvärnet ser hon möjligheterna med samarbetet.

– Nästan alla i Missing People har redan den här kompetensen men vi ska utöka samarbetet så att vi är beredda på situationer där livräddning är aktuellt, säger hon till sr.se.

MSB satsar 29 MKr på ledning

MSB STÄRKER NU forskningen på Försvarshögskolan kring ledning och samverkan vid kriser.

– Forskningsprojektet är strategiskt viktigt för Försvarshögskolan, samtidigt som vi ser fram emot ett ökat samarbete med MSB, säger rektorn på Försvarshögskolan, Romulo Enmark, på msb.se.

Under perioden 2013-2017

kommer två projekt som koordineras av Försvarshögskolan att finansieras med totalt 29 miljoner kronor.

– Även om mycket gjorts för att höja kunskapen på detta område saknas delar för att helt förstå förutsättningarna för effektiv ledning och samverkan vid kriser, säger Per Sundström, forskningschef på MSB.

Artilleriammunition från Saab

SAAB HAR FÅTT en beställning på övningsgranater till artilleripjäser. Kontraktet är värt 100 MKr och granaterna ska levereras 2014.

Saabs schweiziska dotterbolag Saab Bofors Dynamics Switzerland, SBDF, står för tillverkning och leverans. Övningsgranaterna tillverkas utifrån skarpa granater.

– Beställningen är en bekräftelse av både Saab och den anläggning som SBDF utvecklar i Schweiz, en anläggning som tillhandahåller produkter och tjänster för försvarsmakter över hela världen, säger Görgen Johansson, chef för Saabs affärsområde Dynamics, i ett pressmeddelande.

Leoparden rustas

DE SVENSKA Leopardstridsvagnarna ska renoveras. Regeringens beslut omfattar en tredjedel av de 120 stridsfordonen.

– En alldeles för liten numerär, säger Jan Forsberg, militärteknisk expert på Forsvarshögskolan till Ny Teknik.

Armén har 120 Stridsvagn 122, känd som en av de bästa i världen. En renovering har diskuterats för hälften av dem.

– Det vi vill göra är att förlänga den tekniska livslängden till 2030, säger Hans Fridén, chef för stridsfordonsenheten på FMV.

Det blir nu en renovering av 42 stridsvagnar. Enligt Jan Forsberg räcker det inte om hela Sverige ska försvaras.

– Det säger sig självt, det är för litet. Man behöver ha en fyrfaldig

överlägsenhet i strid. Med ett 40-tal stridsvagnar kan man bara genomföra motanfall mot tio av fiendens stridsvagnar, säger han.

Frågan om hur många moderna stridsvagnar Sverige kommer att förfoga över 2015-2020 är inte avgjord. Upphandlingen om renoveringen är inte klar.

Leopardstridsvagnar ska renoveras. Foto: Carl Peter Wallin / Forsvarsmakten

Mötesplats Samhällssäkerhet 13-14 november

FÖR ANDRA GÅNGEN arrangerar MSB en mäsas under två dagar på Kistamässan i Stockholm. De frivilliga försvarsorganisationerna kommer att ha en monter där information ges om hur organisationerna stödjer

den civila krisberedskapen.

Det är gratis att anmäla sig för att komma in på mässan. Deltagande vid seminarier är belagt med en mindre avgift.

Information och anmälan: www.samhallssakerhet.se

Kustjägare hos 26. Luftburna brigaden

SVENSKA KUSTJÄGARE har under en vecka övat fallskärms-hoppning vid den tyska 26. Luftburna brigaden. Förbandet ingår i det tyska specialförbands-systemet och grunden är insats genom fallskärmsfällning. Förbandet består av två fallskärms-jägarbataljoner och underhåll.

Kustjägarna övade inte bara hopp under tysk ledning, de

umgicks och utbytte erfarenheter med förbandets personal och med deltagare från andra länder. Sju hopp var inplanerade med automatlina, till följd av väderleken blev det tre hopp ur sidodörr från ett tyskt C-160 plan.

Vid sidan av de svenska kustjägarna deltog elever från USA, Italien, Ungern, Polen, Österrike och Nederländerna.

Kustjägare på kurs med Forsvarsutbildarna. Nu har deras kollegor övat med tyska fallskärmsjägare. Foto: Per Lunq

Norge: Nej till Apples kartor

NORSKA MYNDIGHETER säger nej till Apples förfrågan om att ta flygbilder i 3D över Oslo. Anledning: De blir för detaljerade och en säkerhetsrisk för Oslo.

Detaljerade kartbilder i 3D finns över Stockholm och Köpenhamn, men där retuscheras känsliga områden bort.

– Vi vill inte att det ska tas foton med så bra upplösning att de kan utnyttjas till att kartlägga områden som kräver speciell avskärmning. Fotoupptagning med den detaljrikedom som ge skaper om säkerhetsåtgärder som inte är önskvärda att bli till-

gängliga, säger avdelningsdirektören Øyvind Mandt på Natio-nella Säkerhetsmyndigheten till Aftenposten.

Enligt Mandt är det inte säkert att Oslo skiljer sig från de andra huvudstäderna i Skandinavien, men praxis kring hanteringen av flygbilder är olika från land till land.

– Militären har vissa områden som är föremål för restriktioner och det är också flera känsliga objekt som nyligen klassificerats med restriktioner. Vi vill ha mer tid för att säkra dem på ett tillräckligt sätt, säger Mandt.

Veteraners hälsa tas på större allvar

DET FINNS ETT BEGYNNANDE uppvaknande i frågan om utlands-veteraners psykiska ohälsa. Men det saknas fortfarande en klinisk medicinsk funktion för bra vård. Det skriver Helena Prochazka, försvarspsykiatriker i GP.

Hon svarar på ett inlägg i samma tidning av fyra svenska utlandsveteraner som vill att Forsvarsmakten tar ansvar för veteranernas psykiska ohälsa i anslutning till insatstjänstgöring. Veteranerna tar även upp psykiskt skadade soldater från USA och Tyskland.

Helena Prochazka skriver om den svenska sjukvården som är till för att hjälpa och vårda hem-vändande soldater med psykiska problem. Forsvarsmakten har endast en heltidsanställd psykiatriker som utbildar sjukvårdspersonal för insatser, som ska samverka internationellt, följa upp nya forskningsrön och vara rådgivande inom militärpsykiatriskt område.

Om Forsvarsmakten inte har möjlighet att skapa en specialiserad psykiatrisk enhet för behandling av militära posttrauma-

tiska skador, menar Prochazka att det behövs mer än en läkare med psykiatri för att kunna utbilda civila psykiatriker och allmänläkare i diagnostik och behandling av mental ohälsa inom Forsvarsmakten.

Forsvarsmaktens avdelning med ansvar för uppföljning av soldater efter hemkomsten började följa upp soldaternas psykiska ohälsa systematiskt 2009 med hjälp av självskatt-ningsenkäter. Det visade sig i en uppföljning att elva procent av soldaterna visade symtom på minskat välbefinnande direkt efter hemkomsten och nära sex procent efter fem månader, skriver Prochazka och fortsätter:

Den senaste internationella forskningen talar för att psykiska komplikationer som depression, missbruk, ångest och sömn-störningar kan visa sig även lång tid efter hemkomsten. Det finns därför skäl att följa upp veteranernas hälsa flera år efter hemvändandet.

Prochazka menar att Forsvars-makten inte längre "gömmor huvudet i sanden" utan har börjat ta ansvar. Men hon frågar sig om Sveriges veteraner endast är Forsvarsmaktens eller hela samhällets ansvar?

Veteraners hälsa uppmärksammas. Foto: Sgt Anton Thorstensson / Combat Camera / Forsvarsmakten

Att vinna

Det brukar sägas att litteraturen hjälper oss att göra det omöjliga möjligt. Med en bok kan vi strunta i vad som är troligt eller sannolikt, fantisera bortom stunden och inspireras till framtida stordåd. Abraham Lincoln var en trogen läsare av Harriet Beecher Stoves vilket medförde att *Onkel Toms stuga* bidrog till att avskaffa slaveriet och man vet att John F Kennedy var så inspirerad av Barbara Tuckmann att han lät högsta militärledningen läsa *The Guns of August* under Kubakrisen.

På samma sätt kan vi nog alla själva dra oss till minnes böcker som berört oss, som efter sista sidan efterlämnat en sinnesstämning, tanke eller idé som levtt kvar hos oss. För mig, liksom säkert för många andra, har särskilt författarna av militär fiktionslitteratur inspirerat.

Men det finns två saker som jag alltid saknat i den svenska militära litteraturen.

Det första är frånvaron av hjältar. De flesta nämner Hamilton, sedan blir det ofta tyst. Den svenska historien känner däremot många militära antihjältar som Åsa-Nisse i kronans kläder, 91:an Karlsson eller Janne 'Loffe' Karlsson i Repmånad.

Det andra är att det alltid går dåligt för Sverige. Scenariot är ofta nattsvart där försvaret faller ihop och landet står försvarslöst mot angriparen. Eventuella framgångar sker ofta av enskilda individer eller genom tur och slumpen.

Och ibland känns verkligheten inte långt från fiktionen. Vid nyår myntades termen 'enveckas-försvaret' med en debatt om hur lång tid det skulle ta innan vi blev besegrade i en militär konflikt. En annan aspekt har varit diskussionen om att vi måste kunna ta emot militär hjälp.

Men när blev måttstocken för vår militära förmåga, hur lång tid det tar innan vi blir besegrade? Borde inte alternativet 'att vinna' vara förstahandsvalet i diskussioner om vår militära förmåga? Och under min militära utbildning har metoden att lägga sig ner och ropa på hjälp aldrig framhållits som särskilt framgångsrik i militära konflikter.

Nederlagsmentalitet tilläts ibland övrrösta vår militära professionalism

Är lösningen då så enkel som ny litteratur? Troligen inte, även om man skulle få önska. Men helt klart är däremot att det finns så många professionella och hängivna männi-

skor i uniform som litteraturen förtjänar att återspegla, och vad vi än låter oss inspireras av bör alternativet 'att vinna' vara det självklara målet. Så istället för att svartmåla, låt litteraturen beskriva allt vi faktiskt är bra på. ■

TEXT: DAVID BERGMAN

FOTO: JOHAN LUNDAHL COMBAT CAMERA

Bok: 36 timmar
Författare: David Bergman
Lind & CO 2013

Recension David Bergmans bok

Boken *36 timmar* är David Bergmans debutbok och handlar om ett Sverige som inte ser ut som vi till vardags i normalfallet upplever det. Om berättelsen är sannolik eller inte är en onödig diskussion eftersom det är historiskt väl belagt att "det är sannolikt att något osannolikt inträffar". Det är vår egen rädsla för att tänka kring det otänkbara som gör läsningen av David Bergmans bok värdefull och rekommenderad.

Handlingen är onekligen laddad med händelser och åskådliggör det mångfacetterade i en allvarlig kris som att Kravallpolis skjuter civila demonstranter, kraftiga eldslågor slår ut ur Högkvarteret på Lidingövägen i Stockholm, betydelsen av ledare som verkligen leder liksom det katastrofala när motsatsen uppenbarar sig samt IT-samhällets möjligheter och begränsningar etcetera.

Författarens bakgrund som officer, erfarenhet av psykologiska operationer, internationell tjänst på Balkan, i Afghanistan samt en magisterexamen i psykologi och en kandidatexamen i litteraturvetenskap har

hos David Bergman utvecklat ett intressant kunskaps- och erfarenhetsregister som utgör god jordmån för skaparglädje. Också skrivandets glädje. Märkligt vore om inte författarens yrkesidentitet och till denna kopplade erfarenheter fick genomslag i det han skriver. Soldatdygder som vilja, mod och uthållighet går igen i boken och gör lämpligen så eftersom dessa utgör en avgörande grund för militär effektivitet. Likaså om Försvarsmaktens roll som yttersta garant för fred, frihet och demokrati kan det behöva påminnas.

Bokens detaljskildringar känns trovärdiga liksom att korruption, brottslighet och terror kan bli ingresser också hos statliga aktörer inom säkerhetsområdet. Mera fantasifulla sammanhang i boken kan givetvis diskuteras men läsaren bör då beakta det självförklarande i att den fantasilöse finner det mesta osannolikt vilket i sig är en utmärkt styrkemultiplikator för den fantasifulle aggressorn.

TEXT: TOMMY JEPPSSON

Vänstra bilden: Björn Olsson är chef för Hemvärnets stridsskola, HvSS och arbetar såväl med chefsutbildning som utveckling av metoder och materiel. Foto: Per Lunqe. Högra bilden: Utbildning av hemvärnsbefäl i taktik och stridsteknik är några av många uppgifter för skolan. Foto: Jimmy Croona Combat Camera/ Försvarsmakten

Hemvärnets stridsskola – en bas för chefsutbildning

Hemvärnets stridsskola, HvSS, i år med 9 600 elevdagar genomförda och inbokade, ser till att Hemvärdet får kvalificerad chefsutbildning. Skolan arbetar också med kvalitetsuppföljning och utvecklar metoder för utbildning.

TEXT: PER LUNQE

Måndag förmiddag: Ett gäng poliser har utbildning i en av HvSS lektionssalar. I ett annat sitter första omgången KMU, kompletterande militär utbildning. Det är ett pilotprojekt som HvSS genomför.

– Eleverna kommer från GMU:er och de ska utbildas till gruppchefer, säger överste Björn Olsson som är chef för HvSS.

Sommarutbildning

De 38 eleverna har blivit antagna bland 78 sökande. De är inne på sin andra dag och har tre månader framför sig på HvSS skolbänkar och terräng. De kommer i skrivande stund att utbildas över del av sommaren och det är något nytt för HvSS.

– Vi lägger ut utbildningen jämnt över året och ser nu att sommaren också behöver utnyttjas. Skolans personal får gå omlott.

På HvSS jobbar 24 officerare och 15 civilanställda. När nya organisationen ORG13 genomdrevs i Försvarsmakten betydde det att 20 procent av skolans per-

sonal omsattes. Nya ansikten bytte av dem som behövdes på annat håll. Björn Olsson har 30 års erfarenhet av chefsjobb i Försvarsmakten och leder nu en skola som ska genomföra utbildningen av gruppchefer till bataljonschefer inom Hemvärdet och på en nivå som skapar förutsättningar för gott ledarskap.

Ungdomstävlingen

I år firar HvSS 70 år och det kommer att uppmärksammas, bland annat i samband med en nyinrättad patrulltävling för soldater och befäl inom Hemvärdet. Sedan följer ungdomstävlingen i augusti som skolan då genomför för 52:a gången.

– Den tävlingen är riktigt rolig. Det viktigaste är att ungdomarna är med, kämpar med sina kamrater mot andra och så är det tävlingsnerven. Det är också roligt att deltagare är med från de baltiska länderna, liksom från Norge och Finland.

Sedan 2009 utbildar HvSS instruktörer som ska jobba med rekrytering, fältrekryterare. Behovet är stort. 2 000 soldater och befäl ska in i någon av Hemvärnets 40 bataljoner varje år. 1 500 går från GMU, 500 från frivilliga försvarsorganisationer. Även Försvarsutbildarna har verksamhet på HvSS.

– Nyligen hade Försvarsutbildarna en GU-F här som genomfördes med bra resultat och nöjda elever, säger Björn Olsson.

Äntligen Rakel

HvSS har också en enhet som sysslar med utveckling av taktik, stridsteknik och

materiel. Björn Olsson pekar på det nya fordon, Mercedes Sprint som ersätter de gamla terrängbilarna 11 och 13. Det ger bättre driftsekonomi och framkomlighet på vägar. Mörkermateriel testas och snart ska Rakel ut på bataljonerna efter en något trög start för fyra år sedan. Rakel ger Hemvärdet en bra möjlighet att samverka med blåljusmyndigheter.

Danska och norska hemvärnen skickar regelbundet sina chefer till HvSS.

– Vi har ett utbyte på plutons-, kompani- och bataljonsnivå såväl med elever som med instruktörer. Bataljonsutbildningen sker i seminarieform. Alla nivåer får teoretisk ledarskapsutbildning.

Teoridelarna bedrivs som ett joint venture med MHS Karlberg.

Minnet av Raoul Wallenberg

HvSS deltar också i Rikshemvärnschefens inspektioner och har egna utbildningskontroller av hemvärnsförbanden. Ett nytt medel för kvalitetsuppföljning är i stöpsleven och ska visa vad som är bra och framför allt vad som kan bli bättre.

– På utbildningskontrollerna ser vi hur befattningsutbildningen genomförs och vi tittar noga på marksäkerhet, det vill säga att skjutning och fordonsrörelser sker på ett sätt så att ingen riskerar bli skadad.

När HvSS fyller 70 år kommer en minnestavla över Raoul Wallenberg att avtäckas. Han var hemvärnsinstruktör 1940-1944 vid Stockholms hemvärn innan han i juli 1944 åkte till Budapest och som diplomat räddade livet på tiotusentals judiska människor. Chefen HvSS vill att Raoul Wallenbergs gärningar, både ledarskapsmässigt och humanitärt, skall utgöra förebild för alla som verkar vid eller besöker HvSS. ■

Full pott på fältskyttet. Foto: George Lunqe

Alla ungdomarna i den grupp jag följde är dock rutinerade skyttar. Momenten har repeterats om och om igen. Efter fältskyttet kom Biathlon, med löpning 300 meter före skyttet.

– Vi har fystränat mycket och det i kombination med skytte. Andningen är förstås avgörande här, säger lagledaren.

Norsk totalseger

Sörmlandslaget gick sida vid sida med Norge 1, ledda av Anders Haagensen Strand som skulle komma att ta hem totalsegern.

– Jag var här första gången för fyra år sedan. Det är riktigt roligt att vara här, säger han.

Norrmännen har en tävling i juni, vinnande lag åker till HvSS. De norska ungdomarna är något äldre, 16-21 år och i likhet med många svenska ungdomsavdelningar sätts målen med ungdomsverksamheten så att utsikterna att vinna på HvSS

Mat, vätska, sömn ledde till seger för Södermanland i HvSS ungdomstävling

När årets upplaga av HvSS ungdomstävling genomfördes tog en grupp från Förvarsutbildarna Södermanland segern i den svenska klassen.

TEXT: PER LUNQE

Det var två dagar med tidig uppgång och sent tapto på HvSS då 350 ungdomar från sex nationer gjorde upp i klassiska militära sportgrenar under en helg. De svenska deltagarna kom från ungdomsavdelningar inom Förvarsutbildarna, Hemvärnet och övriga frivilliga förvarsorganisationer.

Skåne välrepresenterade

Bengt Sandström, Förvarsutbildarnas generalsekreterare var på plats och såg med tillfredsställelse att av de 60 deltagande lagen var Förvarsutbildarna väl representerade.

– Vi har 26 rena lag och är del i ytterligare fyra. Skåne har nio lag. Bra, säger han.

Jag och fotografen följde ett av lagen dag två som var från Förvarsutbildarna Södermanland. Pojkarna klarade sig väl och låg när andra dagen började trea totalt och etta bland de svenska lagen.

Det gick bra för laget. En andraplats totalt efter Norge lag 1, och seger i den svenska tabellen.

Viktiga utbildningsmål

Joakim Andersson är ungdomsansvarig i Södermanland och fungerade som chaufför och allt i allo under tävlingen.

– Tävlingen är viktig för oss. Vi tränar under verksamhetsåret mot de grenar som ungdomarna tävlar i på HvSS. Det är en bra sporre och det blir tydliga mål, säger han.

Sörmlandslagets lagledare fick också första pris för sitt sätt att leda sitt lag. Före tävlingen hade han slipat på skytte, biathlon, hinder, orientering och övriga grenar. Under tävlingen coachade han aktivt och såg till att de ungdomar med bästa dagsform var bland de tre som ställde upp i varje gren.

Rutinerade skyttar

Fältskyttet med 22-long handlade om de grundläggande färdigheterna i skytte.

– Det skyttarna tänker på är hur de ligger, andas och kramar av, säger Sörmlandslagets lagledare.

Vinden var oberäknelig och lagledaren uppskattade att de lätta kulorna fick en avdrift i sida på upp till fem centimeter.

blir goda.

– Vi har fortfarande värnplikt även om den inte är så omfattande. Tävlingarna är en bra förberedelse för den, säger Anders Haagensen Strand.

Konkurrensen om platserna för att komma till HvSS är tuff, vilket innebär att norska lag också brukar placera sig i toppen.

Disciplin

Före Biathlongrenen säger den svenske lagledaren att han till vardags utbildar i överlevnad.

– Vi håller samma disciplin här. Vi tänker på mat, vätska och sömn. Vi vill hela tiden bli bättre, säger han.

Disciplinen räckte till seger bland de svenska lagen.

Ungdomstävlingen på HvSS startade 1956 och då var målet att förbereda pojkar inför värnplikten. Förebilden var militär fälttävlan. I dag är tävlingen lika mycket en sammankomst där ungdomar från hela landet och grannländerna träffas för att under gemytliga former se hur långt de når i skytte, hinderbana och andra grenar.

Tävlingen är en försmak på vad Förvarsmakten har att erbjuda och är ett naturligt steg mot att söka GMU.

Specialister i hemvärnet behöver en sammanhängande specialist- och stridsutbildning. Sju veckors sammanhängande utbildning skapar sådana förutsättningar.

Grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F) genomförs under 14 dygn. Därutöver genomförs en specialistutbildning om ytterligare upp till 14 dygn. Tidsuttaget mellan utbildningarna kan vara allt från några dagar till flera år. Totalt genomförs 28 dygns militärutbildning för en befattning som specialistsoldat i Hemvärnet. En GU-F elev erbjuds lägst 138 kr och högst 823 kr, vilket motsvarar Försäkringskassans Sjukpenningsgrundande inkomst (SGI). Därutöver erbjuder de frivilliga försvarsorganisationerna ytterligare relevanta fördjupningskurser för den intresserade eleven. Deltagandet i fördjupningskurserna ersätts med samma typ av SGI-belopp. För samtliga utbildningar utgår fri mat, logi och resor.

Problemet för många studenter är att deras inkomst är för låg för att nå upp till beloppet 823 kr. Detta blir därmed ett negativt incitament för deras delaktighet vid de frivilliga försvarsorganisationernas sommarkursverksamhet. Istället bortprioriteras de militära utbildningarna till förmån för andra inkomstgenererande sysselsättningar.

I syfte att stimulera intresset hos exempelvis studenter, samt gymnasister fyllda 18 år, att engagera sig inom Försvarsmakten borde det skapas möjlighet att fastställa max SGI-belopp om 823 kr/dygn, jämte krav på obligatorisk närvaro under minst 49 utbildningsdygn på sommaren. Under denna period genomförs en förlängd GU-F om fyra veckor samt en funktionsutbildning om tre veckor. Utbildningen föregås naturligtvis av ett identifierat behov mot befintliga vakanser i Hemvärnets organisation, samt säkerhetsprövning och kontroll av de fysiska grundkraven.

De frivilliga försvarsorganisationerna skulle tillsammans kunna skapa ett var-

GU-F som sommarjobb

Årligen blir tiotusentals ungdomar utan sommarjobb. För ett stort antal unga, exempelvis studenter, innebär detta såväl ekonomiska som yrkesmässiga konsekvenser. Den enskilde går miste om en betydelsefull och angelägen sysselsättning samt i flera fall välkommen extrainkomst.

TEXT: JOHAN NYSTRÖM
FOTO: ULF HÖRNDALH

Grundläggande Militärutbildning (GMU) genomförs under 13 veckor mot en ersättning på 72 kr/dygn. Därutöver erhålls fri mat och ett begränsat antal hemresor. Efter fullgjord GMU kan rekryten söka anställning inom Försvarsmakten. En förutsättning för utbildningen är att det finns tillgängliga befäl. Detta är en begränsning under semesterperioden. Vidare kan ersättningen om 72 kr/dag inte jämföras med de högre belopp som oftast är behållningen i samband med ett ordinarie sommarjobb.

aktigt system som inkluderar totalt sju veckors sammanhängande militärutbildning, inom vilken eleven efter fullgjord period erhåller 40 327 kr (brutto). Under utbildningen upprätthåller eleven dessutom fri mat, logi samt resor mellan kursplatserna, i enlighet med de gängse villkoren för deltagande i de frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet.

Konceptet är en "win-win" situation i vilken eleven får ett ekonomiskt tillskott samtidigt som Försvarsmakten får motiverade specialistsoldater. ■

Spännande tjänstgöring i Tampa

Svenskarna som tjänstgör i Tampa, major Tor Bengtsson (t.v) och flottiljamiral Mats Fogelmark.

MacDill Air Force Bas, beläget i Tampa, Florida, är arbetsplatsen för 35 000 människor och inhyser förutom en jättelik flygbas bland annat US Central Command och US Special Operations Command. Centralkommandot, i dagligt tal CENTCOM, vars geografiska ansvarsområde täcker in sådana säkerhetspolitiskt heta länder och regioner som bland annat Egypten, Syrien, Iran, Afghanistan, Pakistan och den arabiska halvön. Ett område innefattande lika många som mångfacetterade konflikter.

TEXT: TOMMY JEPPSSON
FOTO: MAGNUS LINDSTRÖM

Bland de 56 koalitions-/partnerländer som är knutna till CENTCOM återfinns också Sverige representerat av två samverkansofficerare, för närvarande flottiljamiral Mats Fogelmark, med ett tidigare förflutet vid MUST och i Marinens helikopterorganisation och major Tor Bengtsson, numera civilanställd vid Hög-

kvarteret och reservofficer vid Livgardet.

Bred samverkansuppgift

Samverkansuppgiften är omfattande och består förutom av många samverkansmöten också av deltagandet i en mängd olika arbetsgrupper, varför arbetstiden är väl in-tecknad. Arbetsgrupperna behandlar krigs- och krisområden som Afghanistan, Syrien och pirathotet i Adenviken med flera konflikthärdar/-områden.

Mats Fogelmark är även ordförande i det samarbetsorgan som knyter samman samtliga koalitionsländers insatser, vilket återspeglar Sveriges goda anseende internationellt. Samtidigt är ordförandeposten något som innehavaren väljs till, vilket också är ett uttryck för det förtroende Mats Fogelmark skapat för sin person i rollen att inte bara företräda svenska intressen. Uppgiften har dock sina utmaningar då det inte alltid är helt enkelt att ena många olika viljor. Det blir som Mats Fogelmark uttrycker det; mycket av "ask but not task", eller med andra ord att "kicka" folk i rätt riktning, vilket ytterst är en fråga om gott ledarskap.

För Tor Bengtsson är tjänstgöringen i Tampa av stort värde kopplat till hans be-

fattning hemma. Också hans akademiska examen i idéhistoria berikas av den ytterligt internationella atmosfär som är förhärskande i CENTCOM.

I tillägg till mötesfloran genomförs ett möte mellan de nordiska länderna en gång per vecka vilket är nödvändigt mot bakgrund av det nära samarbete avseende internationella militära insatser som existerar mellan våra länder.

Viktig social dimension

Ett framgångsrikt ordförandeskap handlar mycket om teambuilding där olika sociala evenemang har en viktig funktion i stärkandet av samhörighet och trivsel. Nämnas kan att mellan 100-150 av de tjänstgörande officerarna i koalitionen medför sina familjer vilket skapar speciella och intressanta utmaningar för Mats Fogelmark med fru då det gäller olika arrangemang.

Samtidigt berikar det sociala livet både Mats Fogelmarks och Tor Bengtssons familjers vistelse i en mission som det visserligen inte skrivs och rapporteras så mycket ifrån men som är av stor betydelse för svensk internationell goodwill. ■

Det krävs mycket aktiva och konkreta åtgärder för att åstadkomma bra sociala villkor för våra soldater, vilket är en viktig förutsättning för att de ska stanna i organisationen.

Soldatens villkor

Försvarmaktens förändring kräver nya sätt att tänka och nya sätt att förhålla sig till samhället på samma sätt som samhället måste lära sig Försvarmaktens nya roll.

TEXT: CAROLINE SEGERDAHL
FOTO: NICKLAS GUSTAFSSON

Värnplikten är vilande vilket innebär att Försvarmakten rekryterar sin personal som övriga arbetsgivare. Våra soldater, officerare och civila utgör tillsammans stommen i det nya försvar som ska präglas av flexibilitet, snabbhet och tillgänglighet. Detta är inte bara en stor omställning för Försvarmakten utan för hela det svenska samhället. Försvarmakten har nu kravet på sig att utveckla ett helt nytt yrke – soldat.

Försvarmakten har ett stort rekryteringsbehov under kommande år för att kunna möta de krav som ställs från riksdag och regering. Krav som vi inte kan möta om vi inte samarbetar med andra arbetsgivare. I den framtida Försvarmakten ska huvud-

delen anställda utgöras av så kallade tidvis tjänstgörande soldater. Detta innebär soldater som har sin huvudsakliga anställning någon annanstans, men som under kortare perioder kommer in och tjänstgör för att bibehålla sin kompetens och förmåga.

Försvarmaktsråd Skaraborg

Markstridsskolan ingår i Försvarmaktsråd Skaraborg tillsammans med övriga förband inom regionen (P 4, F 7, K 3 och TrängR) och kommunerna Lidköping, Karlsborg och Skövde. Ett råd som har som uppgiften att hitta gemensamma vägar för att Försvarmakten ska fungera tillsammans med det kringliggande samhället. Här möts beslutsfattarna inom politiken i en dialog med förbanden för att arbeta för en hållbar utveckling på regional och lokal nivå för alla parter. Fokus ligger på att skapa förutsättningar för soldater och officerare att arbeta med det unika yrke de valt genom att se till helhetsbilden på ett sätt som inte gjorts förr. Vad har individen för behov utöver arbetet? Hur skapar vi möjligheter för familjer att flytta till området? Finns förskolor och arbeten för medföljande?

Möjligheter till studier och vidareutbildning? Allt detta är frågor som är centrala inom rådet.

Samarbete är också nödvändigt i och med den nya personalkategorin tidvis tjänstgörande soldater. Arbete pågår både lokalt och centralt med att föra dialog med andra arbetsgivare för att förankra detta nya system och påvisa de positiva effekter som kommer av att man delar på arbetskraften.

Samarbete nyckeln till framgång

Nya förutsättningar kräver nya sätt att arbeta. Försvarmakten i Skaraborg har länge varit på framkant i arbetet med att skapa relationer med kommuner, andra myndigheter och företag och strävar efter att fortsätta vara det. Centralt har också en funktion för arbetsgivarelationer startats, för att på nationell nivå agera som dörröppnare mot större företag och organisationer för att underlätta arbetet med dessa både regionalt och lokalt. Arbetet med dessa frågor fortsätter med full kraft på alla nivåer och runt om i Sverige. ■

Anna Torndahl i Criscom ser framför sig uppdrag för MSB och Länsstyrelsen i Halland.

MSB får stöd av Försvarsutbildarna

Criscom breddar sig och söker civila uppdragsgivare. Samtidigt söker MSB förstärkning bland frivilliga försvarsorganisationer. Det leder till uppdrag där MSB drar nytta av den kompetens som finns hos Criscom.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

Under 2013 har MSB finansierat uppdrag för 32 miljoner kronor till 18 frivilliga försvarsorganisationer. De civila uppdragen har ökat starkt för Försvarsutbildarna och nu söker Criscom medel hos MSB för två civila uppdrag under 2014.

MSB:s enhet för Samordning och insats har dialog med Criscom om möjligheterna att få stöd av tolv informationsassistenter från Criscom i sin krisledningsorganisation. Anna Torndahl är ansvarig för de civila kontakterna och ingår i Criscoms styrelse.

– Vi kommer, om vi får uppdraget, att befätningsutbilda medlemmar för att bli informationsassistenter hos MSB. Med deras stöd skapar vi en mer uthållig förmåga hos MSB vid långa och resurskrävande insatser, säger hon.

På plats

Vid insats får den Criscom-medlem som

har ett individuellt avtal ett telefonsamtal från MSB. Assistenterna åker därefter till sina arbetsplatser på MSB i Stockholm eller Karlstad.

– Men det är inte bara vid skarpa insatser de ska användas. Också vid övning och utbildning kan deras kunskap komma till nytta.

En typinsats skulle kunna vara som den vid risk för pandemi 2009 och 2010. Det handlar alltså om långa insatser som kräver uthållighet. Det ställer krav på de medlemmar i Criscom som går i befattning hos MSB.

– Vi kommer att tillsammans med uppdragsgivaren utbilda och kvalitetssäkra de medlemmar som kommer att delta.

Hanterar krisinformation

Det stöd MSB nu söker hos Försvarsutbildarna och Criscom är ett led i myndighetens satsning på frivilliga resurser.

– Det här är en tydlig signal från MSB att frivilliga förstärkningsresurser är viktiga. MSB har utvecklat stödet till frivilligfrågorna ordentligt sedan jag jobbade på myndigheten 2010, säger Anna Torndahl.

MSB är ingen operativ myndighet med befogenhet att styra andra myndigheter men har en stab för att bland andra uppgifter hantera krisinformation.

– Den går igång vid till exempel pand-

emier, kärnkraftsolyckor och andra större händelser.

Det andra uppdraget som Criscom nu söker ligger hos Länsstyrelsen i Halland.

– Det innebär till att börja med en inventering av resurser för omvärldsbevakning som stöd till länsstyrelsens nuvarande förmåga. Criscom kommer helt enkelt att tillhandahålla omvärldsbevakare.

Halland får stöd

Länsstyrelsen i Halmstad har under 2012 hanterat ett flertal krishändelser och vänder sig nu till Criscom för att i fortsättningen få deras kommunikationsstöd.

– Vi kommer inom ramen för det tänkta uppdraget att genomföra en workshop för att ta fram underlag för att ringa in vilka behov som behöver tillfredsställas och med vilka metoder vi ska jobba, säger Anna Torndahl.

Försvarsutbildarna och Criscom går in som förstärkningsresurs till MSB och Länsstyrelsen i Halland på tydliga premisser. Det finns ett uppdrag. Det finns en beställare. Det finns resurser att lösa uppdraget.

Försvarsdirektören i Halland, Jörgen Peters välkomnar Försvarsutbildarna och Criscom.

– De kommer att komplettera våra egna informatörer och omvärldsbevakare om eller när en större händelse inträffar. Den största vi planerar för är en kärnteknisk olycka, säger Jörgen Peters.

I dag har Länsstyrelsen i Halland tre ordinarie informatörer och 30 i den stab som sätts upp vid till exempel ett haveri i Ringhals. Informatörer från Criscom blir ett komplement.

– Jag utgår från att de är självgående och att de kan sätta sig in i de förutsättningar som gäller här, säger Jörgen Peters.

Mötesplats i Kista

För Criscom och Försvarsutbildarna liksom för alla andra frivilliga försvarsorganisationer finns nu mer medel redan under 2013. Det är MSB:s omfördelade medel, pengar som inte använts.

– Vi ser möjligheten att påbörja de två uppdragen med en förstudie redan under hösten, säger Anna Torndahl.

Försvarsutbildarna kommer i mitten av november att delta på mässan Mötesplats Samhällssäkerhet i Kista. Försvarsutbildarna deltar redan i förarbetet och kommer att bemanna en monter tillsammans med andra frivilliga försvarsorganisationer.

– Dit kommer vår målgrupp som länsstyrelser och centrala myndigheter. Vi ser till att synas och vara tillgängliga för potentiella uppdragsgivare under mässan, säger Anna Torndahl. ■

Tre kustjägare genomför stridsföreläsning för ungdomar från Försvarsutbildarna och Flygvapenfrivilliga.

Kustjägare – nästan som

Ungdomar från Försvarsutbildarna och Flygvapenfrivilliga möter mytomspunna kustjägare på Korsö i Stockholms skärgård. Under en vecka får de leva lite som kustjägare.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

Det är något nytt som händer på Korsö i augusti. Det är nytt för kustjägarna och det är nytt för Försvarsutbildarna och Flygvapenfrivilliga. Kustjägarna ger sig för första gången ut och utbildar ungdomar, och de två frivilliga försvarsorganisationer som inte gjort det tidigare, samarbetar under en kursvecka.

– Det ska vara trivsamt och också lite utmanande, säger Johan Karlsson från Förbundet Kustjägarna.

Det är det också. 47 ungdomar ser på onsdagen, tre dagar in i den en vecka långa kursen, ut att gilla livet som kustjägare. Bortfallet är inte stort. En har kräcks, ett par har skavanker på fötterna.

En vecka med fys

Till och med Malte får vara med. Malte är en trästock som levt i årtionden på Korsö. Han är en stock som bärs av kustjägarna varthelst de rör sig på ön, för att ge en liten

skjuts till den fysiska ansträngningen. Nu bärs han av ungdomarna.

Det blir under veckan föreläsningar av kustjägare från Amf1 och Kustjägarcompagniet. De visar strid, materiel och berättar om vad de gör. Det blir mycket fys, bygge av tält 12 och o-plats. Kort sagt: Det blir en kustjägervecka.

– Riktigt skönt att alla kom igenom, säger Miguel de Brito från Försvarsutbildarna i Upplands Väsby.

Miguel leder en övning där ungdomarna kryper genom ett trångt och 30 meter långt betongrör en halvmeter ner i marken. Alla lyckas inte bara ta sig igenom röret på kustjägarnas hinderbana, de tycks också växa en halvmeter i självförtroende. De kryper tätt efter varandra.

– Det blir lite av grupparbete, säger Miguel.

Håkan Hessbo från Förbundet Kustjägarna:

– Tjejerna sjunger i röret. Har aldrig hört någon kustjägare göra det.

Gemenskap

Kustjägarna jobbar mycket i stridspar och hela verksamheten bygger på att de kan lita på sin kamrat och på gruppen. Ungdomarna får under veckan också känna på gemenskapen i gruppen. Andan är det

inget fel på. Vid uppställningarna före utspisningen säger dageleven:

– Ikväll blir det 24-timmars.

– Hurra! kommer det som ur en strupe från 46 övriga elever.

Dageleven fortsätter:

– Kyckling.

Det möts av ett ännu kraftigare:

– Hurra!

Strid

En dag kommer tre kustjägare från Berga i en G-båt. De ger en stridsföreläsning. Från sundet kommer de i båten med förvaltaren Lars Nordin vid ratten och lägger till. De rör sig mot sandstranden och det tallbeväxade området ovanför. Då utgår eldgivning mot dem. De besvarar elden och rör sig växelvis framåt. Det går fort och det märks att detta sitter i ryggmärgen. Den fientliga skytten nedkämpas och kustjägarna drar sig ur, rör sig mot båten och iväg.

Ungdomarna får också se den materiel som kustjägarna använder. De får hänga på sig trosspackningen, känna på ksp 90 liksom kanoten och kika in i en o-plats. De får också en lektion hur kustjägarna arbetar.

1 Sergeant Johansson berättar om den huvudsakliga uppgiften, informationsinhämtning eller spaning. Han frågar ung-

domarna vad de tror spaning är och de svarar helt rätt: Observation.

Första gången

Kurschefen Johan Karlsson och Håkan Hessbo från Förbundet Kustjägarna driver tillsammans med Förvarsutbildarna och Flygvapenfrivilliga kursen. Det är en helt ny kurs, första gången kustjägarna ger ungdomar denna möjlighet att prova på kustjägarliv. Det är också första gången Förvarsutbildarna och Flygvapenfrivilliga tillsammans driver en kurs.

– Vi ser det som en bra möjlighet att låta ungdomarna prova på något de aldrig gjort förut, säger Thomas Hillemar från Flygvapenfrivilliga.

19 av 47 ungdomar kommer just från Flygvapenfrivilliga. Nu är de ute på kustjägarnas ö i Stockholms skärgård och utbildas i marin verklighet.

– Det är jättebra. I två år har vi jobbat på att skapa ett samarbete utanför flyget. Det här är verkligen som det ska vara. Ungdomarna vill mycket, nu får de se en annan verksamhet, säger Mats Karlström, också han från Flygvapenfrivilliga.

på riktigt

200 elever?

En kväll sitter några instruktörer och samtal. Det går ju riktigt bra detta, trots friktioner med logistik och mat. De ser framför sig en fortsättning. Nästa år två en-veckasutbildningar här på Korsö, med 200 elever varje vecka? Inget är omöjligt denna kväll. Kursledningen forcerade också en möjlighetsvall när kustjägarveckan planerades. Åtta veckor från order är kursen igång med 47 ungdomar.

– Det går bra. Och det är viktigt för Amfibiekåren att vi visar ungdomarna vad vi gör, säger Johan Karlsson.

Rekryteringsarbetet prioriteras i hela Förvarsmakten, också vid Amfibieregementet och då kan en kustjägarvecka för 47 ungdomar visa sig vara en kostnadseffektiv insats. Samarbetet mellan kustjägarna och Förvarsutbildarna har också gått bra.

– Vi är jättestacksamma för det stöd vi har från Förvarsutbildarna, inte minst från generalsekreteraren Bengt Sandström.

Det gick snabbt från order?

– Åtta veckor är oceaner av tid, säger Johan Karlsson. ■

Kustjägarnas trogne vän
Malte buren av (t v) Pouya
Andalor och Anton Vargblom.

Felicia Sivertsson får ta i när
hon bär sin stora rygsäck.

Försvarsberedningen

– trygghet genom samarbete?

Cecilia Widegren vill se mer av svensk-norskt samarbete. HMS Härnösand i norska farvatten under Cold Response 2012. Foto: Jimmie Adamsson/Försvarsmakten

Genom rapporten "Vägval i en globaliserad värld" läggs grunden för nästa försvarsbeslut. Försvarsberedningen ser inga militära hot under överskådlig tid.

TEXT: PER LUNQVE

I rapporten samlas riksdagens partier i en bred samsyn över viktiga säkerhetspolitiska frågor. Ordförande i försvarsberedningen är Cecilia Widegren (M), riksdagsledamot från Skaraborg.

– Vi lägger grunden i en ny säkerhetspolitisk rapport där vi säger att den solidariska säkerhetspolitiken är vår utgångspunkt. Vi bygger säkerhet tillsammans med andra. Sverige är inte längre ensamt, säger Cecilia Widegren.

Genom nätverk, samarbeten, såväl bilaterala som multilaterala ska Sverige bygga solidariska ömsesidiga beroenden.

– Vår utgångspunkt är att, och det är i bred enighet, Norden, EU, Nato och FN är de regioner och organisationer där vi ska fördjupa och bredda våra samarbeten.

Samarbeten

S-politikerna Peter Hultqvist och Urban Ahlin förordar starkt i en debattartikel ett fördjupat nordiskt försvarssamarbete. I linje med försvarsberedningen?

– Vi är eniga om det vi skriver i rapporten. I den frågan finns ingen skillnad mellan S och M. Det nordiska samarbetet är positivt ur många vinklar, vi delar till stor del kultur och värderingar med våra

nordiska grannar. Man bygger samarbeten nerifrån och upp.

Kan det bli en snöbollseffekt, plötsligt står vi där med gemensamma försvarsförpliktelser?

– Nej. Vi ser inte den utvecklingen. De nordiska länderna har valt olika säkerhetsarrangemang. I dag finns ingen majoritet i riksdagen för ömsesidiga försvarsgarantier med andra länder eller organisationer, säger Cecilia Widegren.

Inga försvarsgarantier

Två M-kongresser har röstat för ett medlemskap i Nato. Är det rimligt att partiets företrädare driver frågan?

– Det är min och mina kollegors uppgift att driva frågan. Men det finns ingen bred samsyn om ett svenskt medlemskap.

Cecilia Widegren uttalar gärna begreppet större sammanhang, att Sverige bygger säkerhet tillsammans med andra. EU har i Lissabonfördraget en ömsesidig solidaritetsklausul, att bistå varandra med till alla buds stående medel.

– Vi är 27 länder som garanterar detta. Men artikeln innefattar inte försvarsgarantier. Det första som händer när en kris uppstår är inte att en stridsvagn ska komma, utan att vi genom samarbeten och ömsesidig assistans ska undanröja väpnade konflikter.

Resa till Baltikum

Under processen, när försvarsberedningen arbetade fram den rapport som ska utgöra en viktig del i kommande försvarsbeslut, besöktes flera länder. Men inom ramen för

försvarsberedningen blev det inga resor till Baltikum.

– Nej, vi var inte där i försvarsberedningens kontext. Traditionen är att man under den andra rapporten reser till Baltikum.

Vad är ni intresserade av att höra från balterna?

– Generellt sett så är utgångspunkten den säkerhetspolitiska analysen ett land gör och vilka förmågor som finns för att stötta analysen.

Militär konflikt osannolik

Östersjön och Baltikum anses av många bedömare vara viktiga områden för svensk säkerhetspolitik. Om man föreställer sig en konflikt där Ryssland om tio-femton år anfaller ett baltiskt land, då menar samma bedömare att Gotland är av strategisk betydelse. Hur ser försvarsberedningen på Gotlands roll?

– Du beskriver ett scenario som vi säger är osannolikt under överskådlig tid. Det går inte heller att föreställa sig att en militär konflikt i vårt närområde enbart skulle påverka ett land. Detta är en bedömning som delas av länderna i vårt närområde.

En provokativ fråga som dök upp i media efter att försvarsberedningens rapport blev offentlig, går ut på att man ser det hot man har råd att försvara sig emot?

– Nej, den uppfattningen delar jag inte. Jag tror säkert att det finns de som tycker så och som inte delar vår bedömning. Försvarsberedningen har fått mycket positiv kritik. Det är ett gediget arbete, säger Cecilia Widegren. ■

Nöjda kursdeltagare efter genomförd utbildning, uppifrån från vänster: Marcus Dahl, Christopher Lantz, Filip Rundström, Mikael Gustafsson, Johan Montgomery Munoz, Robert Fröding, Lukas Hedin och Patrik Nedgård.

enda natten då det inte regnade, men det hjälpte inte eleverna då de var tvungna att vada över en å innan de tilldelades en plats för återhämtning. Vissa blev blötare än andra, men samtliga hade många timmar framför sig för att få all personlig utrustning torr till samlingen nästa morgon.

Efter godkänd kurs (barmark och vinter) kan handledarna användas av mig och mina kollegor som biträde vid överlevnadsövningar. Handledarna kan även på uppdrag av en överlevnadsinstruktör genomföra utbildning i vissa moment med personal inom frivilliga försvarsorganisationer och Hemvärdet. ■

Överlevnadsinstruktör

Årets handledarutbildning i överlevnad barmark har genomförts till största del på ett regnigt Mästocka övnings- och skjutfält utanför Halmstad. Totalt åtta elever anslöt till kursstart på söndagskvällen och alla åtta ryckte ut nästkommande lördag.

TEXT OCH FOTO: DANIEL LUNDKVIST

Under söndag och måndag genomfördes uppstart och förberedelser (teorilektioner och inläsning) på Tylebäck kursgård. Från tisdag till fredag genomfördes kursens praktiska delar.

Väl ute i skogen genomfördes utbildningen varvat med formella och tillämpade moment. På dagen övade eleverna på att hålla lektioner för varandra i alla ingående delar i utbildningspaketet SERE A, som alla rekryter genomför under Grundläggande Militär Utbildning (GMU). Sammanfattningsvis lär sig rekryten under GMU hur man orienterar sig med hjälp av naturens tecken, renar vatten, tänder en eld och återhämtar i nödbivack.

SERE A är en förkortning för Survival, Evasion, Resistance, Extraction. A innebär att det är det första steget av tre. Nivå B

genomförs inför insats utomlands och nivå C genomförs av högriskpersonal.

På kvällen växlade utbildningen till att bli tillämpad. Uppgiften var att återhämta sig själv och sin materiel för att kunna prestera nästa dag. Första natten genomfördes gruppvis, andra natten ensam och sista natten i stridspär. Sista natten var den

Tänker du söka kursen nästa år? Se till att komma väl påläst, med en vass kniv och mycket björknäver i fickan – Praeparatus Supervivet.

En eld och därmed värme är avgörande för överlevnad.

Hemvärnssjukvård

– En utmaning för Försvarsutbildarna

Vattenmoment ger träning för (tv) Martin Abrahamsson, instruktör, och Johan Åberg, på sjukvårdsutbildningens Grundkurs 2. Foto: Markus Kauko

Från och med 2014 ger Försvarsmakten ansvaret för utbildning och rekrytering av hemvärnets sjukvårdare till Försvarsutbildarna. Vi besökte därför Villingsbergs skjutfält för att få en bild av hur Röda Korset driver utbildningen och de råd Försvarsutbildarna kan ha nytta av i fortsättningen.

TEXT: PER LUNQE

På plats visar det sig att Lena Flygelholm, skolchef från Röda korset och en av i dag tre anställda som jobbar med hemvärnets sjukvårdsutbildning, har 20 rejält motiverade elever på andra steget i grundutbildningen, GK2.

– De är inte bara motiverade, många av våra elever jobbar också inom vården civilt, säger hon.

Jag får under en komprimerad vistelse i Villingsberg se hur Sonja Sandberg, instruktör från Medelpads Hemvärnsbataljon övar sina elever i urdragande i strid, till en första vårdinsats i skydd, förflyttning med den skadade till fordon, ilastning och sedan avrapportering till annan vårdgivare enligt Natoförkortningen MIST.

Livräddande

Det går faktiskt så fort under momentet att en elev som bär baren faller handlöst och stukar tummen, en skarp skada som hon själv åtgärdar med stödjande förband.

Vid en docka pumpar Kristina Volkova dockans hjärta, en livräddande insats. Det är lördag, eleverna har varit på grundkursen sedan i söndags. Vilken dag har varit roligast?

– Vilken dag är det i dag? Det har gått så fort, säger hon.

Kristina Volkova känner de flesta kurskamraterna sedan tidigare utbildningar. Hon kommer liksom de flesta från Stockholmsområdet, men kursen har lockat elever från Hemavan i norr till Malmö i söder.

– Det är bara fyra nya, men med dom är jag kompis nu.

Komplex utbildning

När jag rör mig bland elever, instruktörer och kurschefer, Per Spjuth från Röda Korset håller i en parallell instruktörskurs, får jag en känsla av att det här fungerar bra. Alla tycks vara inne i sina roller.

Den utbildning Försvarsutbildarna kommer att svara för är två grundkurser, gruppchefsutbildning, kompletterande utbildning och instruktörsutbildning.

Vad tänker Lena Flygelholm på inför den grundkurs hon nu är skolchef för?

– Det är mycket jobb innan. Vi måste ha bra instruktörer. Det är oerhört viktigt. Sedan ska allt annat fungera, säger hon.

Detta allt annat inkluderar detaljer som materiel, koordinering med övrig och samtida verksamhet på övningsplatser, i det här fallet Villingsbergs skjutfält utanför Örebro. Den andra platsen Röda Korset

använder är Kvarn utanför Linköping.

Kvalitetssäkring

Kursprogrammen är väl utarbetade och följer en styrande ram. FömedC kvalitets-säkrar utbildningarna.

Vad är viktigast att lära ut till elever som ska gå i befattning i Hemvärnet som sjukvårdare?

–Viktigast är livräddande åtgärder. LABCDE ska sitta som rinnande vatten. Och det ska sjukvårdarna kunna göra i olika miljöer, blött, kallt, i värme och mörker.

I den prioritetsordning som Lena Flygelholm ser följer förmågan att göra vad man ska under eldgivning. Akut omhändertagande ska sitta. Ett snäpp ner kommer en situation som trafikolycka och ytterligare en är daglig sjukvård, det vill säga att hjälpa kamraterna i gruppen med mindre blessyrer, också preventiva åtgärder som livsmedelshygien är viktiga.

– Vi stressar våra elever för att de ska utföra sina uppgifter på ett sätt som om det skulle vara verklighet, säger Lena Flygelholm.

Simulererar skador

En mycket viktig del i utbildningen är markörerna. De ska agera på olika sätt beroende på vilka skador som simuleras.

– Har vi inte duktiga markörer får vi inte ut det vi vill.

Under grundkursen på Villingsberg kommer markörerna från hemvärns-

Första omhändertagandet är viktigt. Nathalie Lindholm (tv) och Sofia Norstedt förbereder den skadade för fortsatt omhändertagande. Foto: Per Lunqe

För att bli sjukvårdare krävs att du:

- Är mellan 18 och 62 år.
- Är svensk medborgare.
- Inte har en annan krigs-placering.
- Godkänns vid personkontroll.
- Är lämplig för uppgiften mentalt och fysiskt.

ungdomarna och kursledningen har haft god hjälp av utbildningsgruppen Örebro-Västmanland att rekrytera dem.

Rekrytering av elever och instruktörer, vilket också leder till rekrytering och bemanning av befattningarna i hemvärnets bataljoner, följer beprövade mönster.

– Vi använder flera kanaler, mun till mun, kurskataloger, vår hemsida och Facebook.

Men det viktigaste för att locka nya elever enligt Per Spjuth som leder den instruktörskurs som går parallellt med grundkursen, är inte hur man kommunicerar.

– Det allra viktigaste är att kurserna håller hög kvalitet. Får eleverna bra kurser har de något att berätta om, säger han.

Vad ska Försvarsutbildarna tänka på för att driva utbildningen och se till att 900 befattningar är fyllda?

– En fungerande rekrytering, bra grundutbildning och att de som går till Hemvärnet får en bra fortbildning med kvalitet, säger Per Spjuth. ■

Bok: En djävul men en fan
– ett liv som journalist

Författare: Ulf Ivarsson

Bokebackens förlag

Boken beställs via:
www.bokebackenskultursida.se

Rakt på sak

Rubriken karakteriserar enligt recensenten Ulf Ivarssons nyligen publicerade minnen efter ett långt yrkesliv som journalist. Men det är inte bara yrkeslivet som behandlas. Också uppväxtår, skola och familj, således de formativa åren i en människas liv, skildras med journalistens skarpa iakttagelseförmåga och lättlästa skrivsätt. Ur hans rika fond av minnen och erfarenheter är inte minst hans tid som redaktör för tidningen Hemvärnet av intresse för den specifikt försvarsintresserade.

Ulf Ivarsson föddes 1946 och växte upp i Karlskoga. Dragning till och fallenhet för journalistiken ledde till anställning inom dags- liksom fackpress men också som informatör vid statliga myndigheter. Själva bredden i Ulf Ivarssons yrkesliv gör läsningen extra intressant och det är stundom med en extra vässad penna som läsaren blir delaktig i miljöer och situationsbilder från Avesta Tidning, Motala Tidning, Göteborgs-posten, Miljö o Framtid, Upplands Nyheter, Miljötidningen, Statens Planverk, kemisk Tidskrift, Försvarets forskningsanstalt Vattenfall, Transport idag och slutligen Tidningen Hemvärnet.

Således en stor erfarenhetsbredd där

inledningsvis glöden hos den unge journalisten och känslan av att vara en del av hetluften i tidningsvärlden ganska snart fick konkurrens av yrkets baksidor som kändisskrivier, korruption och själv-censur. Ulf Ivarsson verkar dock ha kunnat hantera med- och motgångar med en envis beslutsamhet som grundas på viljan att göra ett så bra jobb som det överhuvudtaget är möjligt.

Med det är också sagt att författaren har en stark personlighet och uttrycker sin uppfattning, något som i vanlig ordning uppskattas respektive ogillas till ungefär lika delar beroende på personlighetstyper i omgivningen. Ulf Ivarsson fångar dessa ”professionella armbrytningar” och gör dem intresseväckande för läsaren enligt principen om att se sakerna som de verkligen är, vilket är ett annat sätt att uttrycka att sanningen finns hos betraktaren.

Sammanfattningsvis stimulerande och lättlästa minnen och tankar från ett långt yrkesliv som får extra krydda genom att författaren inte räds att torgföra egna meningar.

TEXT: TOMMY JEPSSON

En glad vinnare av deltagande i en Military Weekend.

Försvarsforum har startat bra!

Försvarsforum, som är ett samarbetsprojekt mellan Kungl Krigsvetenskapsakademien, Allmänna Försvarsföreningen och Svenska Försvarsutbildningsförbundet fick en bra start i samband med Almedalsveckan. Projektets fortsättning innebär ett stort antal seminarier under innevarande och kommande år på en mängd orter i landet.

TEXT: TOMMY JEPSSON
FOTO: JULIA FARKAS

Onsdagen 3:e juli genomfördes inom ramen för det välfungerande Försvarspolitisk Arena ett välbesökt seminarium. Ämnet var; Varför Nato eller varför inte – Vad talar för och vad talar emot.

Panelen bestod av Allan Widman (FP), Peter Hultqvist (S) Karl Engelbrektsson som är Sveriges militära representant i EU och NATO samt Karlis Neretnieks, generalmajor, försvarsdebattör och tidigare rektor för Försvarshögskolan. Moderator var Allmänna Försvarsföreningens generalsekreterare Stefan Ring som i likhet med andra motsvarande framträdanden skötte denna roll utmärkt.

Fyra inlägg

Karlis Neretnieks nämnde att vid en kris eller militär konflikt i Sveriges närområde så kommer Nato att inneha huvudaktörsrollen, att vårt territorium har avgörande betydelse för Nato:s möjligheter att försvara Baltikum samt att det av det skälet är viktigt för Ryssland att disponera vårt

territorium.

Karl Engelbrektsson klarlade fakta rörande Nato och vårt samarbete med Nato och poängterade bland annat det goda anseende vi har som partnernation exemplifierat av Libyeninsatsen. Vårt partnerskap medger att vi kan få våra militära förmågor certifierade enligt Nato standard, att vi har diplomater och officerare på plats i Bryssel såväl i alliansens politiska och militära ledningsstruktur samt att Nato utgör ett "military center of excellence".

Peter Hultqvist tryckte på betydelsen av att vi intensifierar det nordiska försvarssamarbetet och verkade inte vara främmande också för operativ/militärstrategisk samplanering. Nato-medlemskap verkar ännu inte vara en aktuell option hos socialdemokratin där stöd för denna uppfattning bland annat tas i opinionssiffrorna.

Allan Widman inledde med att klarlägga ÖB:s uttalande om det så kallade "enveckasförsvaret" vilket innehåller fortsättningen "att därefter måste hjälpen

komma". Han följde därefter bland annat upp med uttalandet att svensk Nato debatt kännetecknats av spektakulär trögrörlighet.

Intressant debatt

Efterföljande debatt som blev ganska livlig hade ett inlägg där Peter Hultqvist och Allan Widman försökte reda ut innebörden av ett svenskt deltagande i "Nato Response Force" och huruvida detta hade några förpliktelser kopplat till artikel 5, som ytterst handlar om ömsesidigt militärt bistånd.

Karl Engelbrektsson belyste omvärldsatityden på de svenska insatserna som sades uppfattas vara i världsklass och generera respekt.

Karlis Neretnieks anlade ett militärstrategiskt/operativt fokus och hävdade att vår insats i Libyen liksom ledartröjan i Nordic Battle Group var lovvärda samtidigt som de är att betrakta som nästintill helt ointressanta sett emot bedömda behov i samband med en krissituation i östersjöregionen. Han manade till klarsyn där vi måste se till att vår egen organisation fungerar mot bakgrund av att vi i praktiken har skapat ett militärt vacuum i vår region.

Så slutade ett timplågt ytterligt intressant och kunskapsförbättrande seminarium och därmed uppstarten av Försvarsforum.

FAKTA

Försvarspolitisk Arena

Under Almedalsveckan var det totalt:

- 2 285 evenemang
- 727 ackrediterade journalister
- 1 029 arrangörer/arrangörskonstellationer

På Försvarspolitisk Arena var det totalt:

- 37 seminarier
- 1 967 deltagare
- 31 432 har sett seminarierna på webb (varav 1 911 live)

En kvalificerad grupp talare och debattörer, fr.v Karlis Neretnieks, Karl Engelbrektsson, Peter Hultqvist och Allan Widman.

Berndt Enström tvekade inte utan tog snabbt värvning i Saarbataljonen.

Under ledning av civila poliser marscherar Saarbataljonen in i Beckingen 1935. Bild ur tysk tidning.

Berndt var med i Saarbataljonen 1935

När Berndt Enström hörde uppropet i radion 1934 om den svenska Saarbataljonen tvekade han inte en sekund. I dag har han ett glasklart minne om vad som hände.

TEXT: PER LUNQE
FOTO: GEORGE LUNQE

Saarbataljonen var Sveriges första fredsbevarande styrka. Den sattes in i ett område vid gränsen mellan Tyskland och Frankrike straxt före julen 1934 och var verksam i två månader.

Situationen var spänd i Saarland inför den folkomröstning som skulle avgöra områdets hemvist och styre, Tyskland, Frankrike eller fortsatt mandat under Nationernas Förbund. Saarland är rikt på kol och järnmalm, två ingredienser som var hårdvaluta inför det världskrig som väntade.

Klart minne

Jag ringer Berndt Enström, 99 år, i Kristianstad för att höra om han kommer ihåg något.

– Men då måste du komma snart, svarar han klart i luren.

Det visar sig att Berndt ska iväg på ABB:s årsstämma i Zürich. Inget fel på honom och inte minnet heller. När Berndt kommit hem ringer jag och fotografen George på dörren.

Månaderna i Beckingen där hans kompani var förlagt rullar fram. Berndt var då 20 år. Varför tog han värvning i Sveriges första utlandsmission sedan 1815? Varför inställde han sig på Svea Livgarde och marscherade mot Stockholms central

22 december 1934? Kanske för att det låg i luften, för att hundratusentals stockholmare kantade gatorna, hängde ut genom fönstren och viftade med svenska flaggor.

Eller för att hans pappa hemma i Visby inte hade råd att hålla honom kvar i studierna på Stockholms högskola.

– Uppropet i radio kom som ett brev på posten. Jag anmälde mig direkt, säger Berndt.

Spänt

Berndt var yngst i bataljonen som bar Nationernas Förbunds flagga. Spänningen var stark. Vad tänkte befolkningen om svenska soldater?

– De hade en konstig uppfattning som kan ha legat kvar sedan länge, kanske från 30-åriga kriget. Men vi visade en annan sida och blev populära.

Blev det en blodig mission? Berndt skriver i ett brev som numera är guldfärgat: "Saaromröstningen är över. Den fick inte det blodiga förlopp som världen hade väntat. Bara i Neunkirchen där det holländska förbandet var stationerat hettade det till."

– Men visst låg det spänning i luften på morgonen under valdagen.

Spänningen lättade liksom vinterdimman. Berndt var under dagen kommenterad som telefonpost. Varje timme stod han i kontakt med bataljonsstaben i Merzig: "12:e kompaniet, inget av vikt passerat." Omröstningen gick bra.

Hav av flaggor

När resultatet kom via radion samlades Berndt och hans kamrater. Det blev en

solklar seger för Tyskland som nu åter skulle styra Saarland.

– Fem minuter efter kungörelsen var Beckingen som ett enda hav av flaggor och vimplar. Vartenda hus hade minst en stor flagga och tiotals vimplar, säger Berndt.

Tiden efter folkomröstningen blev, som Berndt säger, händelsefattig. Tjänstgöringen var inte hård, ett par timmars exercis om dagen och rekognosceringsturer. Desto fler blad som vändes i Berndts almanacka, desto mer överflödig blev NF-styrkan, men den hade skött sig bra.

Saarbrücker Zeitung skriver 1935: "Med de svenska trupperna har befolkningen levt i en nästan hjärtlig sams. Soldaternas oklanderliga uppträdande har av befolkningen återgäldats på motsvarande sätt."

– Några dagar efter att vi åkt hem gjorde Hitler ett öronbedövande intåg. Det är den tråkiga epilogen, säger Berndt. ■

FAKTA

Saaromröstningarna

Saarland återlämnades till Tyskland 1935 och underställdes en "Reich-kommisar". Efter andra världskriget avlöste franska styrkor amerikanska. En ny folkomröstning resulterade i en ekonomisk union med Frankrike. 1954 slöt Västtyskland och Frankrike ett avtal som skapade ett självstyrande Saarland. Året därpå hölls en tredje folkomröstning – Saarland blev nu ett förbundsland i Västtyskland.

Överlevnad på Vaddö

Det här är livet. Jonas Axelsson, Vårgårda Hemvärnsungdom, omgiven av nya kompisar som också vill lära sig överlevnad.

22 Försvarsutbildarungdomar har lärt sig grunderna i överlevnad enligt Försvarsmaktens koncept SERE. Men det blev ingen "light-version" säger övningsledaren major Helen Falk.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

När Försvarsutbildarna ger 22 ungdomar möjligheten att lära sig grunderna i överlevnad, då får de efter godkänd vecka också papper på sina kunskaper. Utbildningen är densamma som ges under GMU och då kan eleverna på Vaddökursen, de flesta i 15-årsåldern, visa under kommande GMU att "det här har jag gjort".

Första steget

Dag 2: Söndag i Lv-byn, regn och mygg. Myggstiften cirkulerar. Helen Falk som till vardags jobbar på Marintaktiska staben, M3, med tekniska ledningsfrågor har också under tio år utbildat sig själv och lett utbildning i det som förr kort och gott kallades överlevnad, numera Survival, Evasion, Resistance och Extration. Förkortat SERE som ges i tre steg, a, b och c, varav det första fokuserar på Survival eller överlevnad.

Kompetenta instruktörer

Helen Falk driver andra SERE-kursen på Vaddö på uppdrag av Försvarsutbildarna. Hon har plockat ihop ett kompetent gäng instruktörer.

– Jag tycker att kompetensen är bredare

här än när vi utbildar SERE inom Försvarsmakten, säger hon.

En av instruktörerna är Harry Sepp. Han var med om att skapa Överlevnads-sällskapet och tycks vara populär bland eleverna. Han ger ett pass i lektionssalen om hur kroppen reagerar när den lider brist på något. 22 elever sitter som tända ljus och lyssnar. De vet att ensamdygnet stundar, så nu är det bra att suga åt sig all kunskap de kan få.

– Tre procents vätskebrist sänker prestationsförmågan med 20 procent, säger Harry Sepp.

Orienteringsförmåga

Bra att dricka alltså. Senare ska de få ett pass av Jonas Marjamaa om hur man hittar vatten och hur man gör om man behöver rena det. Jonas Marjamaa är GSST, fordonsförare och ksp-skytt på Livregementets Husarer, K3 och utbildningsansvarig på Överlevnads-sällskapet. Han är också fena på karta och kompass och skickar under ett pass ut ungdomarna i terrängen där de orienterar mot utpekade mål. Vid alla förband, särskilt bland jägarförband är orientering en högt skattad förmåga.

Utektioner

Ungdomarna rör sig under lektionsspansen mellan lektionssalen och skogen. Det blir mest skogen. Även om de flesta är bekanta med kniv, såg och yxa får de ett pass om hur man använder dessa redskap.

– Det viktigaste redskapet ni har med er där ute? frågar Helen Falk.

Någon gissar på kniven. Helen Falk håller upp sitt eldstål. Slår tändstickor med råge. Slår cigarettändaren som kan ta slut. Hon förevisar "moppegreppet", hur man vrider sin kniv nära nävret ungefär som när man vrider på moppens gashandtag.

Vaken elev

Ungdomarna får var sitt eldstål och en bit näver. Innan lektionen är slut har alla fått eld, och det är ett krav för att få genomföra ensamdygnet.

– Är ni tillfreds med er själva? frågar Harry Sepp efter eldstålsövningen.

Det tycks alla vara. De kan nu hantera både kniv och eldstål. Nu blir det lite mer kniv, yxa och såg. Harry Sepp går igenom grunderna och visar hur man räcker över sin kniv till kamraten utan att fara uppstår. En vaken ungdom visar ett annat sätt som han tycker är bra.

– Bra, säger Harry Sepp.

Senare berättar han att detta är något han verkligen uppskattar, att som lärare få ett bra tips från en elev.

– Det är vitaliserande, inte bara att eleverna är så motiverade utan även ger nya vinklar.

Samma krav som vid GMU

Harry Sepp understryker det Helen Falk säger: Att detta är samma kurs som Försvarsmakten ger. Det är samma krav här på 15-åringarna som gäller vid en GMU.

– Ensamdygnet är en prövning också här. Då visar eleverna att de snappat vad vi lär ut.

Ensamma i skogen

Inför detta dygn i ensamhet då de ska ta hand om sig själva, byggs förväntningarna upp och kaloriintaget ner. Där, i skogen ensamma, ska ungdomarna lita på sig själva. De ska bygga sin bivack, de ska hitta vatten, ved, rötter, de ska kort och gott fixa sin egen bostad med vad naturen bjuder på. Och då ska de trivas, något som lärs ut på jägarförband. Där ute, det kan storma och vara 20 minusgrader, men om du ordnar till saker och ting så att du trivs, då fungerar du så mycket bättre.

– Flera av eleverna kommer att fortsätta sin militära karriär efter ungdomsåren med Försvarsutbildarna, säger Harry Sepp.

Och för de som satsar på något annat, har de i alla fall med sig kunskaper om hur man tar hand om sig själv i en överlevnads-situation. En tanke som den finske fall-skärmsjägaren Lennart Koskinen, senare biskop, föreslog när värnplikten i praktiken försvann, var att ge alla 18-åringar en obligatorisk tremånadersutbildning i kriskunskap. Han skrev ihop sitt genomtänkta förslag och skickade det till Försvarsutskottet. Där säger han att det hamnade i en pärm. Tråkigt, för det var en lysande idé. Nu får 22 ungdomar på Väddö lära sig grunderna. De kommer inte att stå handfallna när de hamnar i en oväntad situation. ■

Bilden till vänster: Övningsledaren Helen Falk delar ut eldstål.

Stockholm Pride

Mellan den 30 juli och 3 augusti deltog Försvarsutbildarna tillsammans med Försvarsmakten och andra frivilliga försvarsorganisationer under Pridefestivalen i Stockholm. Även organisationen Homo-, Bi- och Transpersoner i Försvaret (HoF) deltog i samma monter. Särskilt material hade tryckts inför årets tema "Familjen", där Försvarsmaktens inriktning var kommunikativ samt innehöll även aktiviteter för både vuxna och barn. Bland aktiviteterna fanns bland annat hinderbana samt pingisbord, där man på aktivitetsplan kunde utmana Försvarsmaktens personal.

Försvarsmakten bidrog förutom med sin monter och aktivitetsplan även till de häftigaste inspelningarna under Pridefestivalen. Under invigningen av festivalen dök tre stycken fallskärmsjägare in med varsina flaggor, varav

den sista var Pridefestivalens egna flagga.

Bland besökarna till vår monter var bland andra, förutom ett tusental antal festivaldeltagare, ÖB Sverker Göranson och försvarsminister Karin Enström, där överbefälhavaren bjöd på sig själv extra mycket samt deltog även i paraden som var anknuten till festivalens sista dag. ■

TEXT: LARS-ERIK HALLINDER

FOTO: MARIE ROSENQVIST, COMBAT CAMERA

Försvarsmaktens deltagande i årets Pride var mycket synligt.

We Are Stockholm

Mellan den 13 till 17 augusti fick Försvarsutbildarna Stockholm i uppdrag av Försvarsmakten att samordna och genomföra utställning vid We Are Stockholm i Kungsträdgården tillsammans med Sjövärns kåren.

Festivalen riktas till Stockholms yngre medborgare och vid utställningen fick man testa på personlig utrustning, persontest vid datorer samt klättring och repellering. Karin Enström samt delar av Högkvarteret besökte festivalen liksom även Försvars-

utbildarnas generalsekreterare Bengt Sandström.

En stor skara ungdomar från Försvarsutbildarna hade på frivillig basis ställt upp i Försvarsmaktens utställning och det var full aktivitet under hela veckan med tiotusentals besökare.

Vi har haft tjugo man på plats under veckan, syftet har varit klart informativt och bland annat innehållit rekrytering till Military Weekend samt till ungdomsverk-samheten i Stockholms län, berättar

Joakim Wirström, koordinator för Försvarsmakten under We Are Stockholm. ■

TEXT: LARS-ERIK HALLINDER

FOTO: PER KLINGVALL

Omfattningen av We Are Stockholm kräver frivilliga krafter för att nå framgång.

3 tycker!

Reservarna – en tillgång för Försvarsmakten?

8 000 anställda reservofficerare, hur tas de till vara av Försvarsmakten? Huvuddelen har inte tjänstgjort på många år. I insatsorganisationen är 2 500 befattningar vikta för reservofficerare. Hur ser deras militära utbildning ut? Reservofficerarnas deltagande i övningar? Är reservofficerarna en resurs att räkna med?

Foto: Regeringskansliet

Carl von der Esch, statssekreterare
Försvarsdepartementet och reservofficer:

Ökat behov av reservofficerare

Regeringen har varit tydlig med betydelsen av tidvis tjänstgörande officerare i insatsorganisationen. Regeringen har också gett Försvarsmakten i uppdrag att planera för en större andel reservofficerare än i myndighetens senaste planeringsunderlag.

Reservofficerarna har länge fyllt en viktig funktion i försvaret som ett effektivt sätt att personalförsörja krigsförbanden. Jag ser framför mig ett ökat behov av aktiva reservofficerare som tjänstgör regelbundet i samband med övningar och insatser. Därmed ökar kraven på dagens reservofficerare och behovet av nyrekrytering, något som länge gått på sparlåga. Det är viktigt att utbildning, rekrytering, övning och avveckling av reservofficerare når en långsiktigt hållbar balans så fort som möjligt.

Så länge reservofficerarna funnits har vi bidragit med civil kompetens till Försvarsmakten. På motsvarande sätt har reservofficerarna varit en del av försvarets förankring i samhället. Detta är minst lika viktigt nu som då och reservofficerarna kommer att ha en viktig roll att fylla i det nya försvaret.

Foto: Försvarsmakten

Klas Eksell, Brigadgeneral, stf
personaldirektör, Försvarsmakten:

Reservare också som specialistofficerare

Mycket har hänt i Försvarsmakten de senaste åren. Vi har gått från ett försvar byggt på värnpliktiga, stora förbandsvolym och stora behov av reservofficerare till en omfattning mindre verksamhet, som är byggd på frivilligt åtagande. Vi ska attrahera personal som vi inte har möjlighet att först genom plikt visa upp vår verksamhet för.

Verksamheten har ökat i komplexitet och krav på tillgänglighet. Många av de reservofficerare som vi har i dag kommer ur arvet, bland annat beroende på dagens pensionsbestämmelser. Det innebär att många som utbildats som reservofficerare i den "tidigare" Försvarsmakten vare sig har kompetens eller möjlighet rent antalsmässigt att kunna placeras i Försvarsmaktens insatsorganisation.

Försvarsmakten ser ett framtida behov av cirka 2 400 reservofficerare, de flesta av dem placerade i kategorin specialistofficerare på lägre förbandsnivå i insatsorganisationen.

Försvarsmakten arbetar nu med att inventera kompetenserna hos tidigare utbildade reservofficerare för befattningar i insatsorganisationen och analyserar behov och system för ny utbildning. Reservofficerarna är generellt goda ambassadörer och kommer fortsatt att vara viktiga för Försvarsmakten.

Foto: Privat

Magnus Konradsson, ordförande
Reservofficerarna:

Reservarna tas inte om hand

Det är tyvärr inte 8 000 anställda reservofficerare, utan snarare 5 000. Försvarsmakten har inte tagit hand om sina reservofficerare, har inte agerat som en god arbetsgivare. Många har inte hört av Försvarsmakten på flera år.

Huvuddelen av befattningarna är vikta för specialistofficerare och har inte funnits tidigare. Det innebär att huvuddelen av dagens reservofficerare kommer att gå från generalister till specialister. Det innebär, vid sidan av många års uteblivna övningar ett stort behov av utbildning. Vi har fört fram önskemål om utbildning under många år. Tyvärr har många, främst yngre, reservofficerare tröttnat och gett upp.

SVEROFs tidigare framgångsrika utbildningsplattformar har flera gånger presenterats för Försvarsmakten, utan gensvar.

Matchningen mellan Försvarsmaktens behov och enskilda reservofficerares kompetens har inte varit föremål för annat än slumpvis verksamhet. Enstaka förband har här gjort en god insats.

Reservofficerskaderens roll i folkförankringen tycks ha tappats bort av Försvarsmakten. Det som är positivt är att Regeringen efterfrågar fler reservofficerare och färre kontinuerligt tjänstgörande. Ekonomin talar mycket för att tidvis tjänstgörande officerare blir både billigare och bättre.

Årets Nijmegen

Årets Nijmegenmarsch i Holland är genomförd. Det var 271 stycken som startade och tyvärr 18 stycken som bröt. Det är dock ett bra procenttal som lyckades. Bra mycket bättre än flera av andra länder som deltog. Deltagarna skulle genomföra 16 mil på fyra dagar. Dagarna var soliga och vindstilla med upp till 28 grader varmt så det gällde att dricka mycket vatten; gärna med Resorb eller mycket salt. Att gå i kängor och M-90 i gassande sol fyra dagar i sträck tar på krafterna mer än vad man tror. Många blåsor och skavsår på fötterna blir det samt fukteksem både efter ryggsäcken och där sömmar ligger emot. Det gäller att ha tränat innan och framför allt ha tejpbat fötterna rätt.

Det som präglade veckan var dock den

otroligt trevliga atmosfären och goda kamratskap som rådde. Sedan tre år tillbaka delas det ut en medalj till Årets bästa grupp. Här gäller det att under hela veckan visa varandra respekt och omtanke samt hjälpa varandra i mål. Kan vara väl så tufft om man känner varandra, om man inte känner varandra blir det snäppet värre. Dock klarade sig årets bästa grupp, som var ett hopplockat gäng där de flesta gick för första gången, detta galant.

Vill ni läsa och se många fler bilder om marschen finns det en blogg med namnet: forsvarsutbildarna.wordpress.com samt många inlägg på Forsvarsutbildarnas facebookside.

TEXT OCH FOTO: ELISABET FORSMAN

Calle Karlsson i
sina drömmars stol.

Military Weekend i slottsmiljö

19 elever med sikte på GU-F, GMU eller officersstudier har tillbringat 48 timmar på världens äldsta officersskola, Karlberg.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

Calle Karlsson tog tåget från Karlskrona. Han har ett år kvar på gymnasiet och har börjat fundera på ett militärt liv efter studentexamen. Han fick reda på den Military Weekend som Försvarsutbildarna driver genom en gymnasiekompis.

Inte mycket att tveka om, tänkte han. Tillsammans med 18 nya kompisar får han en smak på vad livet i uniform innebär. En rundtur på slottet inleder helgen.

Karlberg lockar

Calle hamnar i en sal fylld av oljetavlor och han provsitter en av stolarna. Jodå. Det känns okej. Och visst skulle han vilja gå här som kadett. Men det är lång tid kvar.

– Jag kommer att söka GMU i Arvidsjaur, säger han.

Sedan finns möjligheten att avancera genom MHS Karlberg. Calle är inte ensam

om att fundera på officersyrket.

– Nu är det guldgläde att söka utbildning på officersprogrammet, säger Torbjörn Gustafsson, informationschef på skolan.

Flera av Calles kompisar sökte denna GMU just för att den går på Karlberg.

– Vi erbjuder en chefsutbildning som är outstanding i Sverige, säger Torbjörn Gustafsson.

Leder vidare

Men man måste inte ha siktet så högt inställt på en Military Weekend.

– Vi driver sådana här prova-på-helger

för att eleverna under 48 timmar ska få en känsla av vad det innebär att vara militär. Det kan leda till GU-F, engagemang i Försvarsutbildarna, någon annan frivillig försvarsorganisation, Hemvärnet eller GMU, säger major Johan Nyström som har ett starkt engagemang i Försvarsutbildarna.

Han tror på idén och ser hur dessa prova-på-helger växer och sprids över landet. Den första hölls i Umeå 2011 och nu genomförs de över hela Sverige.

– Nu ställer förbanden krav och de lyssnar vi till. Genom en Military Weekend på ett förband eller som nu på Karlberg kan vi nischas verksamheten. Det vinner alla på, säger Johan Nyström.

Mössa på

Lördag och solen har gått upp, 12 timmar efter inryckning och det är dags för ett pass där instruktören 1. Sergeant Sara Bohlin som till vardags jobbar på Livgardet, visar hur enkel och självklar militär disciplin är.

– Åh, mössan på, säger hon till en elev som traskar ut genom dörren med fältmössan i handen.

Det blir många tillsägelser till lika många elever. Här märks en skillnad mot andra genomförda Military Weekends. Det är mer disciplin här. Och inte bara det, det blir också mer fysisk träning. Eleverna marscherar från Karlberg till Vanadislund, vidare till Kavallerikasernerna, gamla K1, de tävlar i lag uppför mördarbacken i Lill-Jansskogen och där tar alla i så att svetten lackar. Det blir även Karlbergs krävande hinderbana.

Det är något som Erik Lagersten, informationsdirektör i Försvarsmakten, uppskattar. Han tycker att denna Military Weekend är just vad som behövs, som en liten test inför GMU:erna.

– En sådan här helg kan visa om GMU:n är nästa steg, säger han.

Erik Lagersten vände sig till eleverna.

– Bara att ni tagit det här steget är stort. Jag tackar er för det, en anställning i Försvarsmakten är den finaste man kan ha. ■

Stridsförevisning på Karlberg.

Media Gaming kurs i Höllviken v 31

ÅRETS KURS I MEDIA GAMING har utvecklats mycket från förra årets motsvarighet. I år jobbade vi i fyra redaktioner redan från start. Många av deltagarna från förra årets pilotkurs har jobbat på flera övningar i vinter, Celtic Bear, CJCE, Kompass mfl. Tack vare allas kompetens och engagemang har resultatet blivit en succé och behovet blivit större än någonsin av denna kompetens. Bokningar av Mediaspelare strömmar in till Criscom. Även civila aktörer har fått information om Criscoms medlemmar och en kommande övning i Uppsala är under planering.

Det som övas under veckan i Höllviken är bland annat intervjuteknik, mediaträning och artikelproducerande. Allt varvas med föredrag från erfarna människor i branschen som t ex: Brigadgeneral Roland Ekenberg, journalisten Michael Holmström, infodirektören Erik Lagersten, Carl M Sjöstrand, Thomas Hillemar HvSS, och många fler.

Är ni intresserade av vad Criscom gör. Gå in på hemsidan www.criscom.se

TEXT OCH FOTO: ELISABET FORSMAN

Brigadgeneral Roland Ekenberg intervjuas.

Försvarsutbildarna på O-ringen i Boden

En viktig insats gjordes av August Persson och Pistis Muya.

UNDER VECKA 30 genomfördes orienteringstävlingen O-ringen i Boden. Storleksordningen 12 000 löpare och 3-4 000 besökare var på plats under denna vecka. Här fanns alltså stora möjligheter att dels marknadsföra Försvarsutbildarna och dels att få deltagare till Military Weekends. Norrbottensförbundet hade därför, i samverkan med Försvarsmakten, satt upp ett "Specialtält" och fixat två unga och duktiga marknadsförare från förbundet för denna uppgift. August Persson och Pistis Muya heter de två killarna som var på plats hela veckan i syfte att genomföra denna uppgift.

Pojkarna lyckades mycket bra med sin uppgift och ett stort antal anmälningar kunde redovisas som resultat av deras arbetsinsats såväl till Försvarsutbildarna som till Military Weekends.

Naturligtvis rekryterade vi även ungdomar till hemvärnet.

TEXT OCH FOTO: GÖRGEN LUNDGREN

Deltagarrekord på allmänna linjen

FÖRSVARsutbildarna GENOMFÖR årligen en kurs för funktionärer under en sommarvecka på Tylebäck kursgård. Under veckan får de som är engagerade i styrelse- och utbildningsfrågor möjlighet att träffas och ta del av det senaste i vår verksamhet. I år låg fokus på ny verksamhetsidé, rekrytering samt konsekvenser av att vi får ansvar för hemvärnssjukvårdsuppgiften. Extra glädjande var att den allmänna linjen, som är inriktad på att stärka styrelsearbetet, slog rekord med 28 elever. Dessutom deltog vårt nya förbund med reservofficerare (SVEROF) med tre elever. Vi rekommenderar starkt alla förbund att skicka elever till nästa års kurs.

TEXT OCH FOTO: PER KLINGVALL

Hur skall vår styrelse arbeta med rekrytering?

Försvarsutbildarungdom hamnade i skapt läge

EFTER EN AVSLUTAD UNGDOMSKURS på Livgardet, Kungsängen, den 29 juli fick 16-årige Amos Friedman, medlem i Försvarsutbildarnas ungdomsavdelning Nordöstra Stockholmsförbundet, praktisera sina nyförvärvade sjukvårdskunskaper.

I samband med att Amos väntade på sitt pendeltåg drabbades en manlig medresenär av ett plötsligt sjukdomsfall, varvid han föll och fick en kraftig blödning från huvudet. Amos hade vid händelsen precis utbildats på akutsjukvård av instruktörerna i sin avdelning och kunde därför hjälpa den blödande mannen.

– Under hela tiden pratade jag med mannen för att han inte skulle förlora medvetandet, och två första förband stoppades blödningen. Han var illa däran. Utan den sjukvårdsutbildning som jag fått genom Försvarsutbildarna hade jag inte kunnat hjälpa honom. Vi har övat på liknande situationer och därför hade jag mental beredskap att agera före alla andra på perrongen, som chockades av händelsen, säger Amos.

Ambulanspersonalen som hämtade mannen berömde Amos rådiga handlande.

TEXT: JOHAN NYSTRÖM
FOTO: EVA FRIEDMAN

Amos Friedman ska ha stort beröm för rådigt handlande.

Från uppställning till stridsskjutning på 14 dagar

Under vecka 35-36 genomfördes en grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F) i Umeå där 15 elever genomförde kursen med godkänt resultat.

FOTO: SVEN-DAVID SÖRENSEN

Det händer i förbunden 5/10-15/12

Region Syd

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F)	04-18 okt	Göteborg	Göteborg
Exercis (ungdom)	05 okt	Rydal	Älvsborg
Instruktör – CBRN, GU-F 1:2	11-13 okt	Revingehed	Skåne
Minmedvetenhet	11-13 okt	Eksjö	Norra Småland
Vapentjänst (ungdom)	11-13 okt	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Fälttävling	12 okt	Fräkne	Bohuslän-Dal
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F)	12-25 okt	Eksjö	Norra Småland
Vapentjänst (ungdom)	12-13 okt	Göteborg	Älvsborg
Försvarsdebatt	14 okt	Malmö	Skåne
HLR-utbildning	14 okt	Trollhättan	Bohuslän-Dal
Försvarsinformation	15 okt	Åmål	Bohuslän-Dal
Seminarium Försvarsforum	16 okt	Trollhättan	Bohuslän-Dal
Utbildningshelg (ungdom)	18-20 okt		Södermanland
Utbildningsdag (ungdom)	19 okt	Rydal	Älvsborg
Verksamhetskonferens	19 okt		Bohuslän-Dal
Försvarsinformation	22 okt	Vänersborg	Bohuslän-Dal
Försvarsinformation	25 okt	Åmål	Bohuslän-Dal
Instruktör – CBRN, GU-F 2:2	25-27 okt	Revingehed	Skåne
Exercis (ungdom)	26 okt	Borås	Älvsborg
Trafiksäkerhet	30 okt	Halmstad	Halland
CBRN – grundkurs 2:2	01-03 nov	Skillingaryd	Norra Småland
Strid KU – enskild soldat	01-03 nov	Kalmar	Kalmar
Utbildningsdag (ungdom)	02 nov	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Utbildningshelg (ungdom)	01-03 nov	Göteborg	Älvsborg
Försvarsinformation	08 nov	Åmål	Bohuslän-Dal
Studiebesök	09 nov	Orust	Bohuslän-Dal
Försvarsinformation	15-17 nov	Falsterbo	Skåne
Military Weekend	15-17 nov	Ystad	Skåne
Utbildningshelg (ungdom)	15-17 nov	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F)	16-29 nov	Sätenäs	Bohuslän-Dal
Sjukvård (ungdom)	16 nov	Borås/Rydal	Älvsborg
Studiebesök	19 nov	Vänersborg	Bohuslän-Dal
Military Weekend	22-24 nov	Sätenäs	Bohuslän-Dal
Military Weekend	22-24 nov	Halmstad	Halland
Närkamp block A	22-24 nov	Halmstad	Halland
Vapentjänst	23 nov	Kvill	Bohuslän-Dal
Försvarsinformation	27 nov	Halmstad	Halland
Utbildningshelg (ungdom)	31 nov-01 dec	Remmene	Älvsborg
Skjutinstruktör Ak4B repetition	30 nov-01 dec		Bohuslän-Dal
Vapentjänst	01 dec	Norra Dal	Bohuslän-Dal
Military Weekend	06-08 dec	Göteborg	Älvsborg
Ungdomsledarträff	06-08 dec		Södermanland
Julavslutning (ungdom)	07 dec	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Utbildningskontroll/avslutning (ungdom)	07 dec	Borås/Rydal	Älvsborg
Adventsvesper	12 dec		Blekinge
Försvarsinformation	14 dec	Tylebäck	Halland

Region Mitt

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Utbildningshelg (ungdom)	04-06 okt		Östergötland
Soldatprov	05 okt		Värmland
Utbildningshelg (ungdom)	05-06 okt	Livgardet	Stockholm
Kombattantutbildning	07-11 okt	Väddö	Stockholm
Närkamp block D	11-13 okt	Falun	Dalarna
Vapentjänst	12 okt	Livgardet	Stockholm
Vapentjänst	13 okt		Värmland
Försvarsinformation	17 okt	Västerås	Västmanland
Utbildningshelg (ungdom)	19-20 okt	Livgardet	Stockholm
Veckokurs (ungdom)	v 44		Stockholm
Military Weekend	08-10 nov	Gotland	Gotland
Stabstjänst, Hvkompani	09-10 nov	Livgardet	Stockholm
Studieresa, Göta Ingenjörregemente (ungdom)	09-10 nov		Östergötland
Underrättelsetjänst	15-17 nov	Väddö	Stockholm
Rekryteringskurs	22-24 nov	Enköping	Uppland
Utbildningshelg med FVRF och SVK RF (ungdom)	22-24 nov		Östergötland
Vapentjänst	23 nov	Livgardet	Stockholm
Utbildningshelg (ungdom)	23-24 nov	Livgardet	Stockholm
Military Weekend	06-08 dec	Livgardet	Stockholm
Vapentjänst	14 dec	Livgardet	Stockholm

Region Norr

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Framtidskonferens	04-06 okt	Sollefteå	Västernorrland
Military Weekend	04-06 okt	Arvidsjaur	Västerbotten
Military Weekend	04-06 okt	Örnsköldsvik	Västernorrland
Rekryteringskurs	11-13 okt	Umeå	Västerbotten
CBRN – introduktion	12-13 okt	Kalix	Norrbotten
Military Weekend	18-20 okt	Umeå	Västerbotten
Närkamp block A	19-20 okt	Östersund	Jämtland
Seminarium Försvarsforum	24 okt	Boden	Norrbotten
Military Weekend	01-03 nov	Östersund	Jämtland
Verksamhetssäkerhet	02-03 nov	Umeå	Västerbotten
Strid KU – enskild soldat	15-17 nov	Umeå	Västerbotten
Vintertjänst – grunder	16-17 nov	Kiruna	Norrbotten
Försvarsinformation	08 dec	Luleå	Norrbotten
Vintertjänst – grunder	14-15 dec	Boden	Norrbotten

Rikstäckande förbund

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Utbildningshelg (ungdom)	04-06 okt	Roslagen	Luftvärnsförbundet
Kvällsövning (ungdom)	13 nov	Roslagen	Luftvärnsförbundet
Utbildningshelg (ungdom)	15-17 nov	Roslagen	Luftvärnsförbundet
Utbildningsdag (ungdom)	14 dec	Roslagen	Luftvärnsförbundet

POSTTIDNING

B

FÖRSVARSFORUM

- Hur försvara Sverige?

HUR FÖRSVARA SVERIGE?

En seminarieturné om försvaret inför försvarsbeslut 2015.

Datum	Plats	Ansvarig organisation
2013-10-02	Sundsvall	Försvarsutbildarna
2013-10-14	Malmö	Allmänna Försvarsförbundet
2013-10-16	Trollhättan	Försvarsutbildarna
2013-10-24	Stockholm/Oslo	Kungl Krigsvetenskapsakademien/Oslo militære samfund
2013-10-24	Boden	Försvarsutbildarna
2013-11	Lund	Allmänna Försvarsförbundet/LAOS
2013-11-07	Kalmar	Allmänna Försvarsförbundet
2013-11-11	Östersund	Försvarsutbildarna/Allmänna Försvarsförbundet
2013-11-26	Göteborg	Allmänna Försvarsförbundet
2013-12-02	Stockholm	Försvarsutbildarna

Ett samarbete mellan Allmänna Försvarsförbundet,
Kungliga Krigsvetenskapsakademien och Försvarsutbildarna.

För mer information kontakta Försvarsutbildarna på info@forsvarsutbildarna.se eller 08-587 742 00.
www.forsvarsutbildarna.se/forsvarsforum

**Anmäl ändrad
adress!**

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Försvarsutbildarna utan avbrott! Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Min medlemsida" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

